

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Hiteles emberekkel hiteles célokért

Fran Drescher
amerikai színésznő
rákellenes előadása
az egyetemen

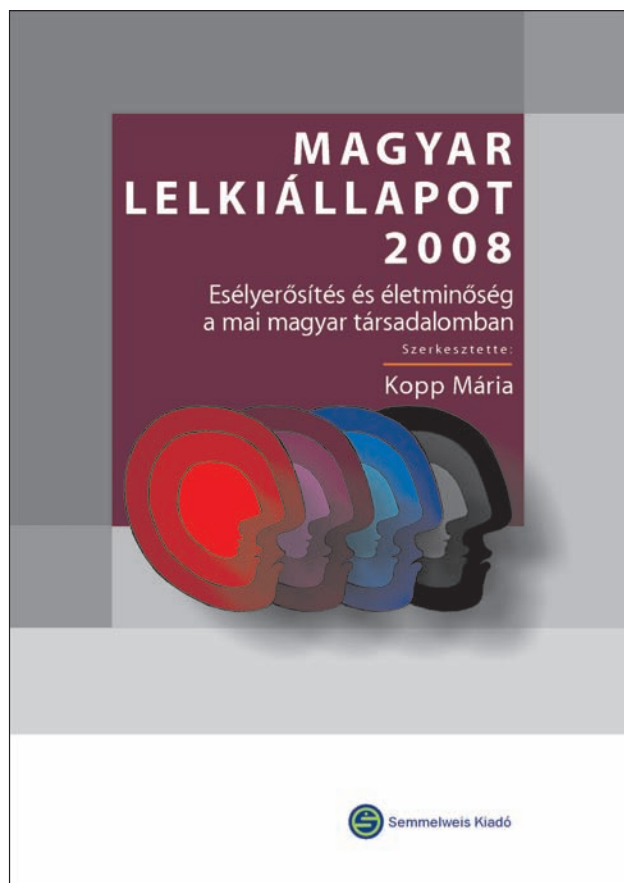

Mesterekről
és tanítványokról
a Dies Academicus
kapcsán

Vietnámi delegáció
a gyógynövénykutatás
hazai fellegvárában

MEGJELENT!

Átfogó helyzetkép készült a magyar népesség lelkiállapotának jellemzőiről, elsősorban a lelki, testi és társadalmi egészség erősítése szempontjából. Ezt tartalmazza Kopp Mária szerkesztésében készült közel 700 oldalas könyv.

A kutatás megvalósítását OTKA tudományos iskola program tette lehetővé. Kopp Mária professzor asszony és munkatársai vizsgálatának alapvető célja az volt, hogy az esélyteremtés rendkívül széleskörű, korábbi irodalmához képest újszerű, magatartástudományi alapú modellt vázoljanak fel. Ennek lényege, hogy a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek esélyeinek erősítésében a lelkiállapot, a pszichológiai készségek, a társadalmi tőke, a stresszel való megbirkózási képességek fejlesztése meghatározó jelentőségű. Külön vizsgálat tárgya volt az esélyteremtés egyéni, közösségi és populációs szintjeinek jellemzői, valamint az esélyteremtés szinterei: az egyes életszakaszokkal, a társas kapcsolatok minőségével, a közösségi viszonyokkal, a kultúrával, vallással kapcsolatos esélyteremtési lehetőségek, a leszakadó társadalmi helyzet, elsősorban a cigány/roma népesség esélyerősítésének kérdései, a munkával kapcsolatos védő és veszélyeztető tényezők, a televíziónézés, az internethasználat hatásai, a negatív életeseményekkel való megbirkózás lehetőségei. A vizsgálat kiemelt területe volt az önkárosító és egészségvédő magatartásformák, attitűdök, valamint a krónikus betegek, fogyatékkal élők életminőségének elemzése.

	Semmelweis Kiadó
	1089 Budapest, Nagyváradi tér 4.
	www.semmelweiskiado.hu

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja
A Semmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi,

Egészségtudományi, Fogorvostudományi,
Gyógyszerésztudományi, Testnevelési
és Sporttudományi Kara hallgatóinak
és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik háromhetente

Felelős kiadó: az egyetem rektora;
dr. **Tulassay Tivadar**

A szerkesztőbizottság elnöke:
dr. **Sótonyi Péter** rector emeritus
(sotpet@igaz.sote.hu)

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:
dr. **Donáth Tibor** professor emeritus
(donath@ana.sote.hu)

Felelős szerkesztő:

Tolnai Kata

(tolnaikata@gmail.com),
Telefon: 06-20-825-9747

Szerkesztőség: 1085 Bp., Röck Szilárd u. 13.
Tel./fax: 267-6166 (üzenetrögzítővel)
E-mail: ujsag@bkt.sote.hu

A szerkesztőbizottság tagjai:

Bubenyák Máté (GYTK)
(bmate@gyok.sote.hu)

Csetneki Júlianna egyetemi főnövér
(csetneki@kkt.sote.hu)

dr. **Gombocz János** (TF)
(gombocz@mail.hupe.hu)
dr. **Hermann Péter** (FOK)
(hermann@pannongsm.hu)

dr. **Jákó Kinga** (SMIF)
(jako@rekhiv.sote.hu)

dr. **Kardon Tamás** (KHT)
(kardon@puskin.sote.hu)
dr. **Karlinger Kinga** (ÁOK)
(karlking@radi.sote.hu)
dr. **Kormos Andrea** (GFI)

(kormos.andrea@lotus.rekhiv.sote.hu)

Kún Éva (MKI)

(kuneva@rekhiv.sote.hu)
dr. **Langer Róbert** (ÁOK)
(roblanger@hotmail.com)

Márton Emőke (DI)
(marton@phd.sote.hu)

Nardai Péter Pál (EHÖK)
(pnardai@gmail.com)

dr. **Polgár Veronika** (ETK)
(polgarv@se-etk.hu)

Szabó Ildikó (EHÖK)
(okidli@gmail.com)

dr. **Szabóné Balogh Clarissza**
(claris@freemail.hu)

dr. **Voszka István** (ÁOK)
(voszka@puskin.sote.hu)

weboldal: <http://www.ujsag.sote.hu>

Az újságot kiadja a **Semmelweis Kiadó**
www.semmeleiskiado.hu

dr. **Táncos László**
(tancos@mail.datanet.hu)

Tördelőszerkesztő: **Békésy János**

Nyomta: Mester Nyomda Kft.

ISSN 1586-6904

Címlapon fent: Fran Drescher, az Egyesült Államok egészségőrző nagykövete október 7-én látogatást tett az egyetemen, cikk a 7. oldalon. Fotó: D. Kiss Balázs

Középen: Tudósportré Szél Ágostonról, a Doktor Tanács elnökéről, cikk a 4-5. oldalon.

Lent: Vietnámi delegáció járt a Farmakognóziás Intézetben, a képen **Kursinszki László** docens, cikk a 19. oldalon. Fotó: **Blazics Balázs**

Hírnévvel a rák ellen

7. oldal

Fran Drescher, az ismert amerikai színész, író, az Egyesült Államok egészségőrző nagykövete október 7-én látogatást tett a Semmelweis Egyetemen. Színészi karrierje 1977-ben a Szombat esti lázzal kezdődött, melyet követően számos hollywoodi világsztár oldalán szerepelt játékfilmekben, mozifilmekben és könyveivel is sikert aratott.

Bővülő masterképzés a TF-en

9-10. oldal

Örömmel és úrömmel kezdődött az idei tanév a Testnevelési és Sporttudományi Karon. **Tihanyi József** dékán úrral egy új szak sikeres akkreditációján kívül a testnevelés tanári hivatás lényegéről és az élsportolók legnagyobb próbatételéről is beszélgettünk.

Elkötelezetten a beteg gyógyításáért

13. oldal

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje (polgári tagozat) állami kítüntetésben részesült március 15-én **Bánhidy Ferenc**, az orvostudomány kandidátusa, professor emeritus, az ÁOK Onkoterápiás Tanszékének nyugalmazott egyetemi tanára. Ezzel a rangos kítüntetéssel ismerték el kiemelkedően magas, több évtizedes szakmai tevékenységét, példamutató emberi és orvosi magatartását.

Jubileumi díszoklevelek

14-15-16. oldal

Megszokott tisztelettel és hagyományos ceremóniával köszöntötték egyetemünk jubiláló orvosait és fogorvosait szeptember 27-én, a NET Dísztermében. Az Általános Orvostudományi és a Fogorvostudományi Karok Tanácsának délelőtti ünnepi ülését **Tulassay Tivadar** rektor nyitotta meg.

Költözés és integráció

17. oldal

A kedvezőbb körülmények és az integráció kiteljesedése mellett a multimorbid betegek megfelelő pulmonológiai szakellátását, saját betegeik multidiszciplináris konziliáriusi ellátását remélik a Tömő utcába való költözéstől a Pulmonológiai Klinikán, ahol jelentős fejlesztéseket hajtottak végre, neves szakembereket igazoltak kollektívájukba.

Mindnyájan gyermekek vagyunk

18. oldal

Műalkotás? Erőt és vigaszt sugárzó üzenet betegnek és hozzátartozónak? A feltámadás metaforája nyert lakhelyet a II. sz. Belgyógyászati Klinika második emeletén? Mindhárom egyszerre, sőt még ennél is több jelentést hordoz a **Petrás Mária** kezével készült Pieta. Ez bontakozott ki az ünnepségen megfogalmazott gondolatokból.

A molekuláris idegtudományok új központja

20. oldal

A nyolcadik éve működő Semmelweis Genomikai Hálózat 60. előadásán, október 1-jén mutatkozott be az újonnan létrehozott Molekuláris Neurológiai Központ (MNK). Az új részleg az OPNI bezárása után a Neurológiai Klinika kebelén belül, **Molnár Mária Judit** vezetése alatt kezdte meg működését. (**Falus András** írása)

Orvosi kommunikáció: a gyógyító kapcsolat

22. oldal

Az orvoslás egyik legnagyobb paradoxona: soha nem volt annyira fejlett az orvostudomány, mint korunkban, ám soha nem voltak annyira elégedetlenek az emberek az orvosokkal, mint napjainkban. (**Pilling János** írása)

Programmal a fogyatékkal élőkért

23. oldal

Egyetemünkön is tanulnak fogyatékkal élő hallgatók. A legnagyobb fogyatékosági csoportot a diszlexia-diszgráfia maradványtünetekkel rendelkezők alkotják. Ezt követik a hallás-, illetve látássérültek. Halmozott fogyatékosággal élők is vannak, számuk 10 alatti.

Egy szakmáért egy életen át

25. oldal

Kevesen mondhatják el a gyógytornászok közül, hogy jelen voltak a ma már egyre népszerűbbé váló szakma születésénél, és aktívan részt vettek annak formálásában, fejlesztésében. **Tringer Lászlóné** segédgyógytornászként kezdte, s kitartó munkával és folyamatos tanulással jutott egyre feljebb a ranglétrán, neve pedig mára fogalomná vált a kollégák körében. Az ETK Fizioterápiás Tanszékének leköszönt vezetőjével beszélgettünk.

Tudományünnepi egyetemi rendezvények

26. oldal

Egyetemünk az idén is csatlakozik a Magyar Tudomány Ünnepe november 3. és 30. között országsszerte zajló rendezvényesorozathoz. Két hagyományos ünnepi ülésünk és a Semmelweis Symposium mellett más orvos-, illetve egészségügyi szakmai találkozók színesítik a rendezvénypalettát.

A hitelesség erejével

Dr. Szél Ágoston egyetemi tanárt, a Doktori Tanács elnökét abból az alkalomból kértük mikrofonunk elé, hogy közeleg a Dies Academicus, a fiatal doktorjelöltek ünnepélyes avatása.

– Miért avatjuk a doktorjelölteket éppen a Dies Academicuson?

– A Dies Academicus a Tudomány Napja. Akadémosz görög hérosztól származik a név, akinek Athén közeli ligetében alapította meg Platón a híres filozófiai iskolát, az Akadémiát. Mivel a doktorképzés nem más, mint tudósképzés, érthető, hogy a tudósi létehez vezető út legfontosabb állomását, a PhD-dok-

az ismeretszerzés során jó kérdést tudnak feltenni a természetnek. Ehhez nemcsak tudásra, hanem kíváncsiságra is szükség van. Ez a mester igazi feladata: tudást adni és nyitottságra nevelni, az új tudás megszerzésére.

– **Különleges tanárookra van-e szükség ehhez a feladathoz? Kik is azok a „mesterek”?**

mester nemcsak szolgálatot lát el, hanem maga is rengeteget kap a fiatal tanítványtól: új szemléletet, amely lehet naív, mégis előre vivő; lehet hibás, mégis nyomra vezető; lehet meghökkentő, mégis igaz. A mesternek tehát egyszerre kell tapasztalt tudósnak és türelmes pedagógusnak lennie, miközben képes tanítványaitól is tanulni. Ehhez a szolgálathoz különleges egyéniségre van szükség!

– **Mondhatjuk-e, hogy a képzés alatt mester és tanítvány egyaránt formálódik?**

– Feltétlenül! Eötvös József szép gondolata kívánczik ide: „Mint a gyémánt, csak miután köszörülés által becses anyagjának egy részét

■ Szél Ágoston

torok avatását ezen a jeles napon, november első szombatján rendezzük meg.

– **Hogyan lehet tudósokat képezni? Milyen tanulási folyamattal lehet ilyen magasrendű ismeretanyagot átadni és megszerezni?**

– Ez bizony nem könnyű feladat, és nem is arról van szó, hogy 4-5 év alatt a doktorjelöltek mindent megtanulnak, még csak nem is arról, hogy saját tudományterületük teljes ismeretanyagát felhalmozzák. Sokkal inkább arra készítjük fel tanítványainkat, hogy egy alap-tudásanyag elsajátítása mellett képessé váljanak a tudományos gondolkodásra, új ismeretek befogadására, a szokatlan felismerésére. Úgy is fogalmazhatjuk, hogy „kísérletező embereket” képzünk, akik

– Hát éppen ebben van a nagy titok! A tudósképzés mester és tanítvány közös munkája. A mester rendelkezik a megfelelő tapasztalattal és ismeretanyaggal, de ezt nem egyszerűen átadja a hallgatónak, hanem vele együtt gondolkodva, együtt kísérletezve vezeti be a tanítványt a tudomány rejtelmeibe. A mester és a tanítvány kettőse nem egyirányú ismeretátadást jelent, hanem kölcsönös egymásra hatást! Miközben a tanítvány teszi a dolgát, vizsgálhat mesterére, akaratlanul is befolyásolja annak gondolatmenetét, és együtt hoznak létre valamit. Ez a valami lehet egy sikeres kísérlet, egy új gyógyszer, egy remek tudományos cikk, végső soron maga a doktori értekezés is. Tehát a képzés során a

elvezítette, nyeri egész becsét, így az emberek többnyire csak akkor becsültnek leginkább, miután nagyságokból, melyet bennük becsülnek, egy részét már elvesztették.”

– **Mit kap az egyetem a hallgatóktól?**

– A lehető legtöbbet, az utánpótlást! Ne felejtjük el, hogy miközben a PhD-hallgatók részt vesznek a laboratórium kutatómunkájában, bekapcsolódnak a tanszék oktató tevékenységébe is. Az oktatásban eltöltött évek alatt felnő a jövő oktatógenerációja! A fokozat megszerzése után sokan nálunk maradnak és biztosítják az oktató-kutató utánpótlást. A mester és tanítvány kölcsönhatása így szélesedik ki üdvözítő körforgássá. A tanítványokból ugyanis mesterek lesznek, akik majd újabb tanítványokat vonzanak, és

így tovább. A ma mestereinek a felelőssége azért óriási nagy, mert hosszú távon az egyetem jövőjét alapozza meg. A mester viselkedése, hitvallása, tudományos érdeklődése az egyetemi jövő záloga.

– Befolyásolható-e ez a folyamat?

– Az egyetem és a karok vezetőin múlik, hogy milyen hamar veszik észre valakiben a jövő mesterét. Ahogyan nem minden gólyából lesz végzett orvos, úgy nem minden felavatott doktorból lesz egyetemi oktató. A válogatás már az egyetemi évek alatt elkezdődhet. Ha a vezető oktatók kellő vonzerőt tudnak kifejteni az arra érdemes medikusokra, akkor diákköri éveik alatt már „eljegyezhetik” magukat leendő kutatóhelyekkel. A diploma megszerzése után egyesek már olyan publikációs háttérrel rendelkezhetnek, hogy felvételük a doktori iskolába szinte automatikus. A kontinuum tehát szinte végtelen. És akkor még nem is beszéltem a tehetséggondozó programról, amely a merítési bázist már a középiskolák felé is kiterjeszti, vagy az élethosszig tartó tanulás lehetőségéről és az öregdiák programokról, amelyek az egyetemhez hű, volt hallgatókat, mint későbbi támogatókat vagy befektetőket teheti érdekeltté az egyetem előrehaladásában.

– Mi a tehetséggondozó program?

– Az egyetemnek alapvető feladata a beiratkozott hallgatók mindegyikének megadni a lehetőséget a maximális tudás megszerzésére. Ugyanakkor az egyetem oktatóinak a lehető legkorábban ki kell nyújtaniuk kezüket a legkiválóbbak felé, meg kell őket tartani és a legtöbbet kell kihozni belőlük az alma mater számára. A program résztvevői egyetemünk legkiválóbb oktatói közül mentort választanak, aki egyéni dimenzióban, személyre szabottan kíséri végig, segíti őket az egyetemi évek rögös útjain. S mi, mentorok olyan hallgatókat támogatunk, akik ha nálunk maradnak, beérésük után maguk is újabb tehetségeket vonzanak magukhoz, megőrizve, továbbadva és egyben megsohasítva így egyetemünk legfontosabb értékeit.

– Professzor úr szerint mi a titka az ilyen személyiségnek?

– A kérdés tulajdonképpen az, hogy **mi teszi az embert, ha egyetemi tanár.** Hiszen a mesterek általában az egyetem szélesebb értelemben vett tanáraiból kerülnek ki. Nos, az én felfogásom szerint **alázat és méltányosság a tanítványaim felé, vasfegyelem magammal szemben és végül határozottság a környezet és a munkatársak irányába.** A tanítványnak éreznie kell, hogy bízhat mesterében, hiszen annak célja az ismeretek átadása és a tanítvány sikerében való hathatós közreműködés. Ne feledjük, a tanítvány sikere nemcsak abban az értelemben siker a mesternek is, hogy a jelölt avatásakor boldogan gratulál neki, hanem úgy is, hogy közösen elért eredményeik, megjelent cikkeik, előadásai, könyveik valójában mindkettőjüké. A mester is az együttműködés haszonélvezője – de csak akkor, ha munka közben folyamatosan

jó példával jár elől, és saját életével, sőt az általa vezetett kutató-team magatartásával is tanít!

– Professzor úr hogyan látja saját szerepét ebben az izgalmas folyamatban?

– Megint Eötvös Józsefre hivatkozom: „A világon két hatalom van, mely hegyeket mozdít ki helyéből: a hit és a hitel.” Hiszek abban, hogy személyes példánk, hitünk az ifjúságban és a tehetségben meghozza gyümölcsét. Gondoljunk a magvető példázatára: „a többi pedig jó földbe esett, és termést hozott. Az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, a harmadik harmincannyit.” Ha saját eredményeink, életvitelünk és hitünk vonzó és követendő példaként áll hallgatóink előtt, ők is igyekeznek hozzánk hasonlítani. Mitől lehetünk hitelesek? Ehhez feltétlen tisztesség és a magunkkal szemben megnyilvánuló fejelem kell.

Mondok egy példát. Vizsgáztatóként az a dolgom, hogy értékeljem a hallgató tudását. A feladat általában nem nehéz, néhány perc alatt kialakul a vizsgáztatóban az értékítélet. Ez azonban nem feltétlenül egyezik a hallgatóéval, aki úgy érzi, hogy tudása lényegesen jobb annál, amit a kilátásba helyezett érdemjegy tükröz. Komoly hiba, ha egy ilyen félreértés közepette válunk el egymástól. A hallgatóval meg kell értetnem, hogy miért kap rossz jegyet. Ha ez nem sikerül, akkor az marad meg benne, hogy igazságtalanul osztályoztam. Meg szoktam kérdezni ilyenkor, hogy „szeretne-e a kolléga javítani?”. Az igenlő válasza készségesen „folytatom” a vizsgát – ekképpen: „melyik témakörből szeretne a kolléga mentőkérdést kapni?”. Anatómiavizsga esetén ilyenkor halkan elhangzik egy szervrendszer neve. A „mentőkérdést” felteszem a megjelölt körből, és a válasz általában ilyenkor is helytelen, de ekkor már a hallgató is belátja felkészületlenségét. A lényeg, hogy a tanár és diák közötti találkozás ne a bizalmatlanság légkörében érjen véget. Orvosként, még ha évek óta nem is végzek már praxist, kísértetiesen hasonlónak találom ezt a helyzetet ahhoz, amit a fájdalmas beavatkozás elfogadtatása során kell tenni. Ha a beteg az kölcsönös bizalom alapján sikerül meggyőzni a kellemetlenség szükségességéről, nem kell sokat küzdeni a beleegyezésért, sőt, még kudarc esetén is megnyugvás az eredmény, mivel a beteg (és hozzátartozói!) megértették, hogy nem volt más kiút, és az orvos mindent megtett, s mi, mentorok mindent megtettünk a gyógyulás érdekében. Ehhez természetesen az orvosnak (és a vizsgáztatónak...) **hitele** kell hogy legyen. Nem tudom, van-e nagyobb erő, mint az a **hitelesség**, amely hallgatót és beteget meggyőz a tanár vagy orvos tisztességéről, jószándékáról és alázatáról. Úgy érzem, hogy egykori klinikusként, jelenlegi oktatóként és egyetemi vezetőként, egyaránt rendelkezem ezzel a hittel. Ez egyetemi életem és létem legfőbb mozgatórugója.

– Köszönöm a beszélgetést.

kk.

Egyetemi események

Dies Academicus

Az ünnepség november 8-án 10 órakor kezdődik, díszvendég: **Sólyom László** köztársasági elnök.

Helyszín: NET Díszterem

Program:

Ünnepi beszéd: dr. Szél Ágoston

Kitüntetéses doktorrá avatás

■ Kiss Dorottya

Az egyetem – a köztársasági elnök előzetes hozzájárulásával – „Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae” kitüntetéssel avatja doktorrá **Kiss Dorottyt** az idei Dies Academicus ünnepségen. Ezt a kitüntető címet a kaphatja, aki középiskolai, egyetemi és doktori tanulmányait egyaránt kiváló eredménnyel végezte.

Doktori (PhD) fokozatot szerzett jelöltek avatása

Kiváló PhD oktatói díjak átadása

A Veritas et Virtus Alapítvány díjainak átadása

Egyetemi magántanári, címzetes egyetemi tanári és docensi címek adományozása

A Genersich Antal Alapítvány díjainak átadása

Kulturális műsor (Simmelweis Kamarazenekar)

Díszdoktoravatás

November 7-én 13 órakor a FOK Oktatási Centrum aulájában Doctor Honoris Causa kitüntető címet vesznek át a következő professzorok: **Olaf Bodamer, Anton Sculean, Kelvin Davies** és **Bucsky Péter Pál.** Az ünnepség nyelve angol.

Épületavatás

Az Elméleti Orvostudományi Központ hivatalos átadási ünnepsége **november 6-án 12.30** órakor lesz.

Október 16-án csütörtökön délelőtt 9 órakor elindult az első költöztető teherautó a Puskin Tömbből a Tűzoltó utcai centrumba. Az öt érintett egyetemi kutatóintézet hagyományos átköltöztetését, illetve a különleges szállítási feladatokat az ütemterv alapján november 18-ig mindenképpen befejezik – mondta el lapunknak dr. **Major László** biztonságtechnikai igazgató.

Finn-magyar hídon

Október 3-án egyetemünkre látogatott és az intézmények közötti együttműködés fejlesztéséről tárgyalt dr. **Tulassay Tivadar** rektorral dr. **Lauri Lajunen**, a finn Oului Egyetem rektora, valamint dr. **Jaakko Okkonen** szenátusi tag. A megbeszélésen magyar részről részt vett dr. **Merkely Béla** professzor, aki a két egyetem által közösen indított TAMOP-programot ismertette, továbbá **Tóth Miklós** professzor és **Sümeghy Gyula** igazgató. A találkozón sor került a TAMOP keretében zajló együttműködési megállapodás aláírására. A vendégek meglátogatták az új Elméleti Orvostudományi Központot, és találkoztak dr. **Lacza Zsomborral**, a Semmelweis Innováció Kft. igazgatójával, aki az egyetemi innovációs tevékenységről tartott rövid előadást. **Lauri Lajunen** rektort a két egyetem együttműködésének kezdeteiről és jövőjéről kérdeztem.

■ Lauri Lajunen

A kapcsolat kezdete 1984-re nyúlik vissza, amikor fiatal kutatóként dolgoztak együtt Heidelbergben a finn és a magyar egyetem munkatársai: **Heikki Ruskoaho**, **Tulassay Tivadar** és **Tóth Miklós**. Személyes ismeretség és azóta is tartó folyamatos munkakapcsolat jellemzi az intézmények együttműködését. Mind ez ideig közel hatvan közös publikáció, több mint harminc kölcsönös látogatás és számos eredményes közös pályázat született. Húsz PhD hallgató finnországi tanulmányaira is lehetőséget adott a kapcsolat, és nagy sikerrel rendeztek Ouluban finn-magyar tudományos napokat. **Juhani Leppaluoto** és **Heikki Ruskoaho** a Semmelweis Egyetem tiszteletbeli doktorai lettek, utóbbi az MTA tiszteletbeli tagja is. 2004-ben például 11 cikket publikáltak közösen a két egyetem kutatói, 14 kutatócserét bonyolítottak le és több mint 20 közös kongresszusi prezentáció készült. Idén 3 millió euró összértékű közös pályázatot készített a két egyetem, melynek Semmelweis egyetemi koordinátora **Merkely Béla** professzor, aki felkérte Ruskoaho profesz-

szort, hogy tartson előadást a Semmelweis Symposiumon. Mint **Lauri Lajunen** professzor elmondta, a közös munka és pályázatkészítés nagyobb esélyeket teremt a résztvevők számára a támogatások elnyerésére. Manapság egyre inkább felértékelődik az egyetemek együttműködése, és a meglévő kapcsolatok elmélyítése, amiben gondolkodnak a két egyetem képviselői. Szeretnék,

ha a tudományos kutatáson kívül az oktatás és a PhD képzés területére is kiterjeszthetnék a kölcsönös munkát, amiben elsősorban oktatók és hallgatók cseréje jön szóba. A szakmai kérdéseken túlmenően beszélünk arról is, hogy Lajunen úr részt vesz az október 5-i Budapest Maratonon, ahol immár harmadik alkalommal áll rajthoz. Eleddig 13-szor futotta le a több mint 42 kilométeres távot. Megtudtam, hogy már sokszor volt Magyarországon, nagyon kedveli Budapestet, ahova családját is elhozta egyszer nyaralni. Elmesélte azt az élményét, amikor megtapasztalta a finn és a magyar nyelv hangzásának hasonlóságát. Első itteni látogatásakor fedezte fel, hogy mintha finnül beszélne az emberek, de mégsem értette, mit is mondanak. A kéz szavunkat ők keszi-nek mondják, a víz náluk veszi-nek hangzik. S bár a finn-magyar nyelvkonkordancia elmélet megoldó látszik a nyelvészek körében, az Oului és a Semmelweis Egyetem kapcsolatát ez nem érinti, együttműködésük töretlen és perspektivikus.

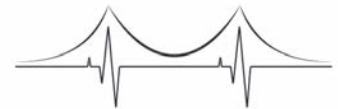
Tolnai Kata

Semmelweis Híd Projekt

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) által, a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében „Innovatív kutatói teamek alapoktatástól az alkalmazott kutatásig terjedő projektjeinek támogatása” (TÁMOP-4.2.2/08/1/KMR) című pályázatra a Semmelweis Egyetem nemzetközi együttműködés keretében pályázik. A Semmelweis Híd Projekt néven induló konstrukció a magyar felsőoktatásban, a nemzetközi tudományos kapcsolatok építésében, valamint az alapoktatás kivitelezésében érdekelt partnerek bevonásával valósul meg.

Elsődleges célja egy olyan nagyszámú kutatócsoport létrehozása, mely képes a szív-érelgtelenség patomechanizmusának vizsgálatát komplex módon kivitelezni. Ehhez integrálja a témában érintett egyetemi kutatóhelyeket, elismert nemzetközi kutatási együttműködések alakít ki, más érdekelt egyetemeket és vállalkozásokat von be, ezáltal megteremti a lehetőséget egy inter- és transzdiszciplináris, illetve transznacionális kutatói hálózat létrejöttének.

A projekt stratégiai vezetője **Heikki Ruskoaho**, az Oului Egyetem Farmakológiai és Toxikológiai Intézetének professzora, a projekt menedzser **Merkely Béla**, a Sem-

melweis Egyetem Kardiológiai Központjának egyetemi tanára. A 12 hazai és 14 külföldi kutatócsoport tevékenységéből szerveződő projekt Tudományos Testületét az említett kutatókon kívül **Tulassay Tivadar**, **Tóth Miklós** egyetemi tanárok és **Lacza Zsombor**, a Semmelweis Innováció Kft. igazgatója alkotja. A projekt menedzsment operatív team vezetői funkciót **Pörzse Gábor** igazgató tölti be. A hálózatban több mint 100 neves kutató vesz részt, közülük 30-an európai és észak-amerikai vezető kutató laboratóriumokban dolgoznak.

Bioimaging műszerpark

A projekt céljának tekinti a nemzetközi kutatási tapasztalatok hazai adaptációját. Kiemelt jelentőséget kap a fiatal kutatók és hallgatók bevonása, ezért célként fogalmazza meg az új kutatói állások megteremtését, fiatal kutatók nemzetközi alapoktatásba való bevonását. Célja még a projektben sze-

Hírnévvel a rák ellen

Fran Drescher, az elismert amerikai színésznő, író, az Egyesült Államok egészség-őrző nagykövete október 7-én látogatást tett a Semmelweis Egyetemen. Színészi karrierje 1977-ben a Szombat esti lázzal kezdődött, melyet követően számos hollywoodi világsztár oldalán szerepelt játékfilmekben és mozisikerekben.

Két alkalommal Emmy-díjban és Golden Globe-díjban részesült. Színészi pályafutása mellett a The New York Times által bestsellernek minősített két könyv írójaként is ismertté vált.

Az „Enter Whining” című művében életpályáját dolgozza fel, míg a „Cancer Schmancer” címűben a méhnyakrákkal kapcsolatban szerzett tapasztalatait osztja meg olvasóival. Ezen műve nemzeti különdíjban részesült. E könyvének megírását követően **Fran Drescher** csatlakozott a Nemzeti Rák Megelőzési Mozgalomhoz, egy non-profit társasághoz, melynek célja annak elérése, hogy minél több daganatos nő betegsége

Fotó: D. Kiss Balázs

■ Fran Drescher

korai stádiumban kerüljön felismerésre, mely időben a betegség a legkedvezőbb túlélési esélyekkel kezelhető. Drescher számos erőfeszítést tett a nőgyógyászati daganatok széles körű populációban ismertté tétele érdekében, illetve az amerikai társadalom daganat-educációjában. Mindemellett az egészségügyben dolgozók figyelmét is folyamatosan a daganat-éberség fontosságára hívja fel.

A Semmelweis Egyetem I. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján zsúfolásig telt tanteremben tartott előadásában, mely a kérdésekkel együtt több órán át tartott, a daganatos betegségek elleni küzdelem fontosságára hívta fel a figyelmet. Előadása előtt dr. **Karádi István** ÁOK dékán köszöntötte őt, előadásán egyetemünk számos professzora, illetve az intézetek neves képviselői is részt vettek nagy érdeklődéssel. Az előadás a klinika dolgozói és az orvostanhallgatók körében is nagy sikert aratott.

Dr. Berkes Enikő

repló alap kutatási témák megvalósításához a meglévő infrastrukturális háttér maximális kihasználása, szükségszerű fejlesztések kivitelezése, infrastrukturális vállalkozások észszerű bevonása, ezáltal egy kísérleti Bioimaging műszerpark létrehozása, mely lefedi a kutatócsoport igényeit.

A projekt további célja egy Magyarországon egyedülálló Őssejt-laboratórium és egy minden igényt kielégítő Biobank létrehozása, mely biztosítja a jelen projekt keretében végzett alap kutatások kivitelezését, valamint a projekt folytatásának lehetőségét. Közvetlen célja a szívelégtelenséghez vezető folyamatok jobb megértésének elősegítése célzott alap kutatási vizsgálatok kivitelezésével, a kapott eredmények több szempontú értékelésével és tudományos publikálásával. Ez hosszú távon hozzájárulhat a Közép-Magyarországi Régió lakóinak egészségügyi állapotának javulásához. Fontos feladatának tekinti az oktatás elősegítését, szervesen bekapcsolódik a graduális és posztgraduális oktatási programokba és bevezeti a multidiszciplináris szemléletet.

Symposiumi nyitás

A nagy hagyományokkal rendelkező Semmelweis Symposiumot és annak tematikáját idén összekötjük a Semmelweis Híd Projekttel. Ez lesz a projekt nyitó rendezvénye

■ **Jaakko Okkonen, Lauri Lajunen, Tulassay Tivadar, Merkely Béla, Tóth Miklós és Sümeghy Gyula**

is (<http://www.kardiologia.hu/symposium>). A symposium tudományos programjának gerincét a szívelégtelenség kórélettana, valamint erre épülő diagnosztikus és terápiás lehetőségei alkotják. Az előadók között képviselteti magát a projektben résztvevő partner intézetek mindegyike. A Semmelweis Symposium 2008 védnöke a Semmelweis Egyetem rektora és a Magyar Kardiológusok Társasága. A rendezvényre hivatalos egyetemünk minden polgára (hallgató, kutató, orvos), minden magyar kardiológus, illetve bárki, aki érdeklődik a kardiológia tuda-

mányának aktuális állása iránt. A Semmelweis Symposium ugyanakkor jó alkalmat teremt arra, hogy a projekt résztvevői egymással személyesen is találkozzanak, és egyben alapjául szolgál egy rendszeresen megrendezésre kerülő, a szívelégtelenség kórélettani folyamatait fókuszba állító workshopnak.

A Semmelweis Híd Projekt elsődleges célja tehát egy

olyan elismert hazai szakembereket, fiatal kutatókat, nemzetközi kollaborációs partnereket, vállalkozásokat tömörítő kutatói csoport kialakítása, mely a szívelégtelenség multifaktorális vizsgálatához alkalmas infrastrukturális, metodikai és személyi feltételekkel rendelkezik. Ez lehetővé teszi a projekt keretén belül célzott alap kutatási feladatok beindítását és biztosítja a projekt lezárása után a kutatói csoport hosszú távú fennállásának lehetőségét.

Dr. Merkely Béla
Fotó: D. Kiss Balázs

Softstepper – mozgásra sarkall

*A Semmelweis Egyetemen tavasszal indult a Trimarán Üzletfejlesztési Program, melynek célja a kutatási-fejlesztési eredményeket a gyakorlatba átültető vállalkozások segítése. E program keretében fejlesztette ki az egyetemünkön dolgozó dr. **Bencsik Péter** (képünkön jobbra) és csapattársa, dr. **Vásárhelyi Barna** (képünkön balra) közös találmányát (projektgazda: Mészáros Bence), mellyel megnyerték a Magyar Innovációs Szövetség által kiírt Innovációs Technológiai Üzleti Terv Versenyt.*

Az elsődíjas ötlet lényege, hogy a napi munkájuk során döntően számítógépet használó dolgozókat egy speciálisan kialakított rendszerrel ösztönözzék a több mozgásra, pontosabban a gyaloglásra. Ismert ugyanis, hogy már napi 6-8 ezer lépés is olyan kedvező hatású a szív- és érrendszerre, mint a rendszeresen végzett 30 perces torna. A számítógépen dolgozó ember átlagosan ennek csak a töredékét teszi meg, ezért nő az elhízás, a cukorbetegség és a magas vérnyomás kockázata. Az újítás alkalmazásakor a munkahelyeken dolgozók mozgásának idejét és mennyiségét lépésszámláló rögzíti. Az adatokról készült statisztika alapján a felhasználók egyénre szabott üzeneteket, javaslatokat kapnak komputerükre. A rendszer figyelembe veszi az illető általános egészségi és edzettségi állapotát, illetve kialakítanak egy orvosi tanácsadást végző felületet is. A fejlesztésben a Regionális Egyetemi Tudásközpont, valamint a TF Egészségtudományi és Sportorvosi Tanszékét vezető prof. dr. **Tóth Miklós** is részt vesz. A Trimarán Üzletfejlesztési Program a Semmelweis Innováció Kft. országos szintű programja.

Életmódra figyelve

– Hány szegmensből tevődik össze a fejlesztés, s hogyan működik a gyakorlatban?

V. B.: A szolgáltatás feltétele, hogy a pedométerekről az adatok a számítógépre kerüljenek. Ez megoldható úgy, hogy minden felhasználó letölti a saját gépére, de a piacfelmérés alapján a munkahelyeken erre rendszervédelmi okok miatt többnyire nincs lehetőség. Ezért kifejlesztünk egy olyan integrált terminált is, amely alkalmas a pedométerből származó adatok továbbítására, egyszersmind lehetőséget nyújt arra, hogy az adatok rátöltésekor a felhasználó megmérhesse testsúlyát, vérnyomását, illetve az érintőképernyős monitoron keresztül egészségügyi tanácsokat kapjon vagy akár ebédet is rendelhessen.

B. P.: Ezen túl egy online tanácsadási szol-

■ A verseny győztesei

gálatás keretében képzett orvosok útmutatást adhatnak a felvetődő kérdésekre is.

– Milyen orvosszakmai megfontolások alapján döntöttek a megvalósított projekt szükségességéről?

V. B.: A számítógép lényegesen megkönnyíti az életünket, ám ha túl sokat kell előtte ülnünk, tönkreteszi az egészségünket. Az eredmény: túlsúlyosság és az ezzel kapcsolatos civilizációs betegségek gyakoribb előfordulása. A Softstepper-szolgáltatás célja a rendszeres számítógép-használók egészséges életmódra való folyamatos ösztönzése.

B. P.: Mindenki tudja, hogy többet kellene mozognia, ám mikor az ember holtfáradtan este hazaér, meg van győződve arról, hogy egész nap csak lótot-futott – pedig a valóság ettől lényegesen eltérhet. Azt hisszük, bőven teljesítettük az egészségesek számára javasolt napi mintegy 10 000 lépést (ez 30 perces közepesen intenzív testmozgásnak felel meg). Egy lépésszámláló viszont reális képet ad arról, voltaképpen mennyit is mozgunk. Felmérések igazolják, hogy már csupán az, ha az ember tudja, hányat lép naponta, 30-40%-kal emeli a napi fizikai aktivitást. Inkább gyalog megy fel az emeletre, távolabb helyen parkol kocsijával vagy sétál egyet a ház körül.

– Kik fogják használni a softsteppert, hogyan lesz elérhető a lakosság számára?

B. P.: Elsősorban olyan cégeknek kínáljuk, amelyek vezetői felismerik, hogy a munkavállaló egészsége nekik is nagy érték – és ennek érdekében hajlandóak anyagi befektetést tenni. A rendszerrel továbbá igazolható: megfelelnek azoknak az uniós irányelveknek, melyek előírják a számítógépet használó dolgozóknak az óránkénti 10 perc szünetet. Első körben a közepes és nagyobb vállalatokat célozzuk meg, ahol legalább 50 ember dolgozik (a terminál telepítése így gazdaságos). A prototípust jövő év elején próbáljuk ki néhány referenciacégnél, majd az év második felétől menne „élesben” a szolgáltatás. Üzletfejlesztési tervünk szerint 5 év alatt mintegy 30 ezer munkavállalót szeretnénk elérni. Ha közben kiderül, hogy családtagjaik is csatlakoznának a rendszerhez, akkor külön szolgáltatást adunk magánszemélyeknek is.

Hatékonyabb ösztönző

– Miben jobb a Softstepper a hagyományos lépésszámlálónál?

B. P.: Abban, hogy folyamatos motivációt biztosít. A felhasználó a szolgáltatás igénybevétele előtt kitölt egy egészségi állapotára vonatkozó kérdőívet, mely lehetővé teszi, hogy a programcsomag részeként meghatározott időpontokban egyénre szabott gyakorlatok és egészséges életmódra vonatkozó ajánlások jelenjenek meg képernyőjén, illetve jussanak el hozzá egyéb úton.

– Nemzetközileg is egyedülálló a fejlesztés?

B. P.: A versenytársaink főleg az amúgy is egészségtudatos embereket célozzák meg. Az ötlet, hogy a munkahelyeken keresztül, a munkaadók támogatásával ösztönözzünk életmódváltásra, eléggé egyedülálló hazai és nemzetközi területen egyaránt.

V. B.: A munkahelyi környezettel, valamint azzal, hogy a felhasználók folyamatos visszajelzést kapnak fizikai teljesítményük alakulásáról, sokkal nagyobb az esélye az életmódváltásnak.

– Milyen nemzetközi lehetőségeket nyithat meg önök előtt a díjazás, vannak-e már külföldi érdeklődők?

B. P.: A fejlesztés jelenlegi fázisában Magyarországra összpontosítunk. Mivel azonban a multinacionális cégek hazai leányvállalatainál is be akarjuk vezetni a szolgáltatást, távlati terveink között szerepel, hogy őket közvetítőként használva, kedvező tapasztalataik segítségével kijuthassunk külföldre is.

Radnai Anna

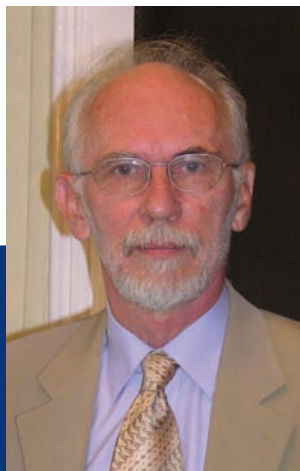
Bővülő masterképzés a TF-en

Örömmel és üressel kezdődött az idei tanév a Testnevelési és Sporttudományi Karon. Dr. Tihanyi József dékán úrral egy új szak sikeres akkreditációján kívül a testnevelés tanári hivatás lényegéről és az élsportolók legnagyobb próbatételéről is beszélgettünk.

– Azzal a nehéz helyzettel szembesültünk augusztusban, hogy az oktatási tárca döntése alapján a felvett hallgatóknak csak a mintegy 22%-a tanulhat államilag finanszírozott formában, míg a vidéki egyetemeken ez a szám 70-80%. Miközben testkulturális területen első helyen hozzánk jelentkezett a fiatalok több mint 50%-a, noha nálunk volt a legmagasabb pontszám. Még a költségérté- rítéssel formában tanulni akaróknak is töb- bet kellett produkálniuk a bejutáshoz, mint a vidéki képzőhelyeken, ahonnan már vagy 30 diák idekívánkozik, közöttük olyan is, akit államilag támogatott helyre vettek fel, még- is inkább fizetne, csak hogy itt tanulhasson. Ez természetesen nagyon jólesik nekünk, ám nem sokat változtat azon a tényen, hogy az egyetem többi karához képest anyagilag hátrányba kerültünk, hiszen nálunk az önköltsé- ges hallgatók száma szinte elenyésző, nálunk pedig épp fordított a helyzet – mondja **Tihanyi** professzor. – Az állami támogatás stabil bevételi forrás, a diákok befizetése viszont bizonytalan, bármikor akadozhat, megszakadhat. Ráadásul, a lakosság általá- nos anyagi helyzetét tekintve, nem is szab- hatunk meg túl magas tandíjat, mert nem lesz, aki kifizesse azt.

– **Mi történhetett? Mivel indokolták ezt a döntést az Oktatási és Kulturális Mi- nisztériumban? Tehetnek-e megoldás- képpen valamit?**

– Tárgyalásokat kezdeményeztünk az OKM-mel, hogy megismerjük a döntés okait. Dr. **Manherz Károly** államtitkár úr nagyon készséges volt megbeszélésünkön,

■ Tihanyi József

de ő sem tudott megfelelő indokot adni a történetre. **Bakos Károly** főtanácsos urat meghívtuk hozzánk, és számadatokkal bizo- nyítottuk hátrányos helyzetbe kerülésünket. Elismerte, hogy a komputeres algoritmus készítésénél hibáztak és a jövőben ránk is figy- elni fognak. Ez azonban nem segít jelen- legi nyomorúságos helyzetünkön. A minap dr. **Tulassay Tivadar** rektor úr találkozott az államtitkár úrral és megegyeztek abban, hogy a minisztérium megkeresi a kompen- záció lehetőségét. Bízunk abban, hogy a hallgatói helyek elosztása a jövőben valódi piaci alapon történik majd. Állunk a verseny elébe.

Többségük továbbtanulna

– **Az viszont már pozitív előrelépésnek könyvelhető el, hogy újabb szakon sze- rezhetnek mesterfokozatot az itt tanu- lók.**

– Négy MSc szakindítású anyagot adtunk be a Magyar Akkreditációs Bizottságnak, amiből kettőt, a humánkineziológiát és a gyógytestnevelő tanári szakot az Orvos-, Egészség- és Sporttudományi Bizottság támogatólag küldött a MAB plénuma elé, ahol azonban, sajnos, a gyógytestnevelés szakot elutasították. A miérett még nem tud-

juk. A másik kettő, a rekreáció és az egész- ségfejlesztés szakok bizonyos korrekcióra szorulnak. Korábban a humánkineziológiával kapcsolatos beadványunkra is először ne- met mondott a bizottság – például hiányol- ta a BSc szinten már meglévő tartalmakat –, de aztán végigmentünk pontról-pontra a ki- fogásolt téziseken, indokoltunk, javítottunk, ha kellett, és tökéletesre sikerült a végered- mény. Ezt tesszük a most elutasítottakkal is.

– **Ami pedig az elfogadott szakot illeti, jelentkezhetnek oda például az Egész- ségtudományi Karon alapképzést szer- zett hallgatók is?**

– Hogyne. Az ETK-n elvégzik a négy évet, és egy év plusz tanulással itt megszerezhe- tik a master fokozatot. Mindegyik MSc képzésünknek megvan nálunk a BSc előzménye is, de nem csak innen fogadunk el jelent- kezőket, hanem, úgy mond, oldalagról is. A humánkineziológia máris nyitott az ETK- sok előtt, később pedig jöhetnek hozzánk például gyógytornászok és tanulhatnak gyógytestnevelőnek – ha majd engedélye- zik ennek a szaknak a masterképzését is.

– **Hol tudnak elhelyezkedni a humán- kineziológusok?**

– Most már sok helyen az egészségügy és a sport területén is, van úgynevezett FEOR számuk. A szak nyújtotta végzettség még ismeretlen sokaknak, ezért nagy akcióba kezdünk: levelet írunk minden olyan intéz- ménynek, ahol ismereteink alapján elhe- lyezkedhetnének a humánkineziológusok (például: rehabilitációs intézetek, idősök otthona, wellness és egészségvédő intéz- mények, sportegyesületek). Érdeklődés ese- tén ismertetnénk a vezetőkkel, hogy miben hasznosíthatnák a nálunk végzett szakem- berek felkészültségét. Most, hogy van MSc képzés, sokkal több olyan tudással tudjuk felvértezni őket, amely egyrészt elméleti- leg elmélyültebb ismeretanyagot ad nekik, másrészt növeli gyakorlati készségeiket is.

– **Mennyire érdekli a TF-es hallgatókat a masterképzés?**

– Készítettünk egy, ahogy mondani szokták, nem reprezentatív közvélemény-kutatást. Az derült ki, hogy a BSc szakokra járóknak több mint a 90%-a tovább akar tanulni. Nyil- vánvaló, hogy mindnyájukat nem támogatja majd az állam, legfeljebb 35%-ukat. A leg- többen nálunk a testnevelő tanári szakon tanulnak, ők BSc fokozattal iskolában nem taníthatnak, mivel csak a masterképzésben van pedagógiai modul, tehát mindenkép- pen el akarják végezni azt is.

Gyűjtés árváknak

A TF-esek ismét gyűjtést szerveznek az Erdélyben lévő zombolyai árva- ház lakói számára. Elsősorban tartós élelmiszereket, tisztító- és tisztálkodó szereket (szappant, fogkrémet, mosó- és mosogatószeret), taneszközöket (fü- zetet, ceruzát, tollat, zsírkrétát, radírt, vonalzó, körzőt, ollót), zoknit és alsó- neműt, illetve téli cipőt juttatnak majd el a rászoruló diákoknak.

Folytatás a 9. oldalról

Testtudatos magatartás

– **Gyakorta bírálják az iskolai testnevelést. Szándékok, tervek mindig vannak a reformálására, de valahogy mégsem változik semmi. Ön hogyan látja ezt?**

– Sajnos idehaza sem történt meg a testnevelés fogalmának, a testnevelő tanár helyének, szerepének megfelelő ártértékelése. Érdemes eltöprengeni például azon, hogy elegendő-e a heti két kötelező testnevelés óra az általános iskolákban – főleg, hogy az egyiket valamilyen ürüggyel el szokták spórolni. Az is kérdés, hogy a meglévőből mennyit tanácsos mindenképpen tornával teljesíteni, s nem kellene-e inkább jobban igazodni a gyerekek egyéni képességeihez, az általuk szeretett eszközök alkalmazásához? A testnevelés összefügg az egészséggel, az úgynevezett testkultúra azonban ennél tovább mutat, a testünkkel való bánásmódot jelenti, amit ugyancsak el kell sajátítani a tanulókkal: a mozdulataik koordinálását, a térben másokkal való létezés képességét, a megfelelő kéz ügyességet, bizonyos izmok fejlesztését, ha másért nem, a későbbi álló- vagy ülőmunka káros hatásainak kivédésére.

Testtudatos magatartást kell kifejlesztünk a gyerekekben, másrészt pedig olyan tudatosságot beléjük plántálni, ami arra ösztönzi őket, hogy a fizikai aktivitást ne kényszerként éljék meg, hanem az életük részévé váljon. Mindig azt mondom, hogy a testnevelés tanárnak fejlesztenie kell a gyereket, de nem a gyerek ellenében. S többet foglalkozni a szegénylősökkel, a visszahúzó-dókkal, a kicsit ügyetlenekkel, az elhízottakkal, mert nekik segíthetnének a legtöbbet. Talán a testnevelésben is meg kellene adni a lehetőséget arra, hogy mindenki saját tempójában fejlődjön, lehetne például heti két-három kötelező testnevelés óra délelőtt, és délutánként pedig ugyanennyi egyénre szabott foglalkozás – persze, ehhez több tanárt kellene alkalmazni, és elfogadhatóan megfizetni őket.

– **A TF speciális helyzetben van, mert nem kell voksolnia a versenysportra, vagy a tömegsportra, hisz mindkét területre képez szakembereket. Vagy azért mégis van prioritás?**

– Nincsen, a jövőendő testnevelés tanároknak a testnevelés általános jellegét hangsúlyozzuk. Korábban volt versenyzetető szerepük is, de ma annyi a feladatuk, hogy észrevegyék, kiben van valamilyen tehetség, és segítsék, tereljék őt az adott sportág, egyesület felé, ahol majd szakavatott emberek – őket is mi képezzük –, foglalkoznak vele tovább. Minden gyerekben él az önmegvalósítási vágy, már egészen kis korban ott munkál a készlet, hogy kitűnjön valamivel, amiben ügyesebb. Némelyiküknél ez nem olyan látványos, nekik többet kell segíteni. Mindenki-ből ki kell hozni a maximumot, még akkor is, ha nem ők lesznek a világ legjobb sportolói,

de az adott területen kiválóan végzik majd a munkájukat, és egészségesen élnek. A tanári hivatás nagyon sok szempontból fontos ahhoz, hogy a társadalom jól működjön, a tanárság nemcsak a tanításról szól, hanem erkölcsi normák átadásáról, és nevelésről is a tantárgyon keresztül. Ezért nem tartom jó ötletnek a pedagógiai modul felduzzasztását, elkülönített oktatását, mert azt sugallja, mintha csak így, a pedagógia tantárgyon keresztül lehetne megtanulni, hogyan kell nevelni. Holott a tanár mindennel nevel: a megjelenésével, a kiállásával, a viselkedésével, az erkölcsi tartásával, a tudásával, a saját életével együttesen. Azt a tanárt szeretik a tanulók, aki élvezhetően át tudja nekik adni a tananyagot, akivel öröm az együttlét. Rövidke életünkben az is feladatunk, hogy a lehető legtöbb örömmel éljük meg a nekünk adatott időt. Ebben benne van a szenvedés is, s bár önmagáért nem szeretünk szenvedni, ám, ha tudjuk, hogy van egy cél előttünk, amit nagyszerű érzés lesz elérni, akkor vállaljuk érte a kínokat is. Meg szeretném jegyezni, hogy mi nem csak a fiatalokkal foglalkozunk. Diplomásaink minden korosztály fizikai állapotának, életminőségének javítására, egészségmegőrzésére alkalmasak a sport eszköztárának felhasználásával, ami nemcsak a fizikai, de a lelki, szellemi állapotra is hatással van.

Padlóról fölállni

– **A sportolók nem beszélnek, vagy legalábbis ritkán hallani arról, hogy milyen áron érik el kiemelkedő eredményeiket. Abból mérhető le, hogy milyen óriási áldozatokat vállalhattak, ahogyan például szinte váratlanul abbahagyják a versenysportot.**

Mozgásbiológiai konferencia

A 38. mozgásbiológiai konferenciát tartotta az idén az Önkormányzati Minisztérium Sport Szakállamtitkársága, a Magyar Biológiai Társaság (MBT) Mozgás- és Viselkedésbiológiai Szakosztálya, a Magyar Sporttudományi Társaság Edzéstudományi Bizottsága, a TF, a Szent István Egyetem Alkalmazott Bölcsészeti Kara (Jászberény) október 16-17-én, Jászberényben. Az eseményen egyetemünkről részt vett dr. **Gombocz János** tanszékvezető egyetemi tanár (TF Testnevelés-elmélet és Pedagógia Tanszék), dr. **Donáth Tibor** professzor emeritus (Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstan Intézet, a MBT Mozgás- és Viselkedésbiológiai Szakosztályának elnöke), valamint dr. **Hamar Pál** tanszékvezető egyetemi docens (TF Torna RG, Tánc és Aerobik Tanszék).

– Két fő oka van a sportpályafutás abbahagyásának: az egyik a sérülés, ami mindig magával hoz egyfajta fájdalmat, kielégületlenséget. A másik, amikor a belső motiváció egész egyszerűen megszűnik. A fiatalok még úgy érzik, hogy mindent el tudnak viselni, rendkívül erős bennünk a hajtóerő, ez azonban idővel hanyatlik, amortizálódik. A sportolónak tisztában kell lennie azzal – és az edzőnek is arra kell nevelnie a tanítványait –, hogy a sportolói léten kívül még nagyon sok örömforrás van az életben. Mert az olimpiai bajnoki érem megszerzése sem más, mint örömforrás keresése a siker által. Látványos az áldozat, ezáltal túl van értelve a teljesítmény, hisz számos legalább olyan értékes dolog van még a világban: tudományos eredmény, művészi produkció, egy kiválóan megírt regény vagy zenemű... A sportolónak tehát tudatában kell lennie annak, hogy ha eljön az idő, képes legyen felépíteni magának egy hasonlóan nagy örömet és élményeket hozó életet. Aki nem realizálja ezt, vagyis a sportolás utáni életet, az könnyen félresiklik, bűncselekményt is elkövethet.

Akad erre példa napjainkban. De vannak olyan sportolók, kiknek a versenyzés egy rövidre zárt történet, mert motoszkál bennük másfajta hajtóerő is. Ilyen voltam én is, noha szerettem volna sportolóként, majd edzőként többet elérni, mint amennyi végül sikerült, de már gyerekkoromtól a kutatói pályára áhítoztam. Előbb azonban ki kellett élnem a sportolás iránti vágyamat. Kézenfekvő megoldásnak tűnt, hogy az orvos egyetem helyett a TF-et válasszam, ám itt is az orvosi tárgyakat tanultam főleg, többet, mint amennyit követeltek, mert tudtam, szeretnék kutatóként is elérni valamit.

– **Önök ezért talán könnyebb volt a váltás. Akiikben viszont nincsenek meg ezek a késztetések, azoknak tudnak-e segíteni szakemberek, pszichológusok a váltásban?**

– A kevés szakember egyike dr. **Lénárd Ágota**, a Pszichológia Tanszék vezetője, aki Pekingben is ott állt a versenyzők mellett, ki is tüntették ezért. Kifejezetten erős, önmegvalósító személyiség, amit én mindig nagyra becsülök, ha teljesítménnyel is párosul, nála igen.

Az ő kezdeményezésére indult be a sportpszichológus képzés, hogy legyen több olyan szakember, aki felkészíti a sportolókat a győzelem vagy a kudarc elviselésére, illetve az aktív sportot követő életre. Egyébként számomra az a nagy ember, aki nem csak győzni tud, hanem képes a padlóról is fölállni, és újból nekiindulni. Mint ahogy **Kovács Katalin**, aki az olimpián az elvesztett aranyérem után egy órával képes volt úgy versenyezni, hogy megnyerte párosban az első helyet. Ez nemcsak óriási fizikai, hanem legalább olyan hatalmas lélektani teljesítmény is volt a részéről. Az ilyen események a sport igazán nagy és felemelő pillanatai.

Tolnai Kata - Tóth Andrea
Fotó: Tolnai Kata

Jelentős változások a hallgatók testnevelésében

Új kihívás előtt áll egyetemünk Testnevelési és Sportközpontja, valamint sporttelepei. Augusztus elsejétől ugyanis a Szenátus határozata értelmében a két említett szervezeti egységet összevonták, ezáltal az egyetemi sportélet irányítása és a sportlétesítmények működtetése egy intézménybe került – mondta Kiss Kálmán, aki a hallgatók kötelező testnevelését és szabadidős sportját irányítja.

– Mi tette szükségessé az összevonást?

– Az egyetem rektora és vezetői mindenkor a szívükön viselték a hallgatók egészségének megőrzését, edzetségi szintjük emelését. A sokéves tapasztalattal rendelkező tanárok tisztában vannak azzal, hogy a diákoknak munkájuk elvégzéséhez, majdani hivatásuk gyakorlásához a magas szintű elméleti és gyakorlati tudás mellett jó egészségi állapotra is szükségük van. Szabadidős sporttevékenységüket rektor úr megválasztása óta minden évben rendszeresen támogatja anyagilag, így zavartalanul tudjuk működtetni a Medikus Kupa sportágaiban a kézilabda, a kosárlabda, a labdarúgás és a röplabda edzéseit. Dr. **Ligeti Erzsébet** és dr. **Kollai Márk** professzorok javasolták, hogy a hallgatók a kötelező testnevelést az általuk választott sportági kurzusokban teljesíthessék. Az elképzelést támogatta dr. **Fejérdy Pál** professzor úr és az érintett diákok is. Egy héten belül elkészült a testnevelés reform, melyet, nem kis örömmünkre, a HÖK is elfogadott.

– Hány sportág közül választhatnak a hallgatók?

– Összesen 16 sportágból. A testnevelés időpontja a késő délutáni és az esti órákra tevődik át azért, hogy mindenkinek lehetősége legyen kedvenc sportágában mozogni. A kötelező testnevelési órákat a hallgatók a hagyományos órarend szerinti, a sportági speciális órákon, valamint a Medikus Kupa négy sportágának edzésein teljesíthetik. Meg kell azt is jegyeznem, hogy az angol és a német nyelven tanulóknak az első és a második évfolyamon, a magyar nyelvűeknek csak a második évfolyamon van erre lehetőségük. Visszatérve még a két szervezeti egység összevonására, egyértelmű volt, hogy a kurzusváltás nagy-nagy körültekintést igénylő szervezési munkával valósítható meg. Azt sem tartom elhanyagolható ténynek, hogy az egyesítéssel gazdaságosabbá, egyszerűbbé, áttekinthetőbbé vált a sporttelepi munka.

– Nem nehéz a Testnevelés és Sportközpont irányítása a Ferenc térről?

– Nem, ugyanis a sporttelepek átvétele július 31-én megtörtént, és augusztus 6-án már

■ Kiss Kálmán

költöztünk is az újonnan kialakított irodákba a Zágrábi útra. A hallgatók ügyeinek intézése is egyszerűbbé vált, mert minden testneveléssel kapcsolatos dolgot – átjelentkezések, felmentési kérelem, indexaláírás – egy helyen intézhetnek.

Házilagos felújítással

– Milyen változások történtek a Zágrábi úti Sporttelepen?

– A helyiségek kialakítása, így az igazgatói, a tanári szoba, a dolgozói öltöző és az ebédlő a tanévkezdésre elkészült. A régi, igencsak felújításra szoruló portásfülkét recepcióvá változtattuk. A felújítási munkákat a dolgozókkal közösen, házilagos kivitelezéssel végeztük el. Az irodákat és az étkezőt, a költségmegtakarítást szem előtt tartva, az egyetem használt bútorraktárából rendeztük be.

– Történt-e változás a Népligeti Sporttelepen?

– A tenispályák környezetének rendbe-tétele után a klubházat is sikerült kulturál

Fotó: Tolnai

helyiséggé alakítani, amit a játékosok teniszezés előtt és után is igénybe vehetnek. Bebútorozását szintén az egyetemi raktárból oldottuk meg. Mindkét sporttelepen működik üdítő, kávé és csokoládé automata, melynek beüzemelésével régen várt valós igényt tudunk kielégíteni.

Sportcsarnokra vágyakozva

– Melyek igazgató úr közelebbi tervei az egyetemi sport és testnevelés terén?

– Nagyon izgulok az új követelményrendszer sikeres beindítása miatt. Remélem sok hallgató él a változás által nyújtott lehetőségekkel: 16 sportágból és 42 időpontból választhatnak. Bízom abban, hogy ezáltal csökkeni fog a testnevelés órák alól felmentést kérők száma.

– Távlatos tervek?

– A Zágrábi úti Sporttelep 1982-ben épült, és sajnos eljárt felette az idő. Bizakodom, hogy ezt a tanévet a tornacsarnokban még problémamentesen át tudjuk vészelni, s utána már egy új, minden igényt kielégítő sportcsarnokban folytathatjuk munkánkat, ahol magas szinten tudjuk majd kielégíteni a jövő nemzedék és az egyetemi dolgozók sportolási igényeit. Dr. **Iványi Vilmos** gazdasági-műszaki főigazgató úr ígéretet tett arra, hogy ennek megvalósítása lesz az egyetem egyik következő nagyberuházása. Addig is nagy szeretettel várjuk nem csak az egyetemi hallgatókat, hanem a dolgozókat is a megújult sporttelepeken, amelyeknek pályáit 50%-os kedvezményel használhatják. Ugyanilyen feltételekkel látogathatják reggel hattól este nyolcig a VITUKI uszodát is (IX. Kvassay Jenő u. 1. – a Lágymányosi híd pesti hídfőjénél). Adott még a lehetőség az immár 5 éve működő tartásjavító tornán való részvétellel, amelyet tanítási időben minden szerdán délután 5-6-ig tartunk a Zágrábi úti tornateremben. A testneveléssel kapcsolatos további információ az egyetemi honlapon (www.sote.hu/sportkozpont) megtalálható – jegyezze meg befejezésül **Kiss Kálmán**.

Tolnai – Tóth

Rangos elismerés

A TF Pszichológia Tanszékének oktatója, dr. **Sipos Kornél** egyetemi tanár a közelmúltban munkásságának elismeréseként a nemzetközi Stress and Anxiety Research Society (STAR) 2008 STAR Lifetime Career Award elnevezésű életműdíjjal részesült. 1993 óta a társaság magyarországi képviselője, a kítüntetést az azóta kifejtett tevékenységéért és nemzetközi elismertségéért kapta. Sipos tanár úr a díjat egy londoni egyetemen vette át.

Az önálló munkát díjazzuk

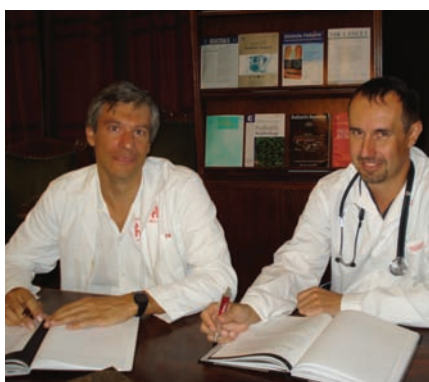
A Rektori Pályázat új kiírásának célja az volt, hogy valóban csak a kiemelkedő teljesítmények kerüljenek jutalmazásra, ellentétben az előző években tapasztalt csökkenő színvonalat mutató tendenciával. A korábbi évek pályázataiban volt néhány nyilvánvalóan alibiből beadott munka, melyek háttéréről tudni kell, hogy a díjazott, de esetleg csak a Rektori Pályázat is pontokat jelenthetett valamely helyzetben, például: PhD iskola, kollégiumi férőhely, rezidensképzés stb.

Az új szabályzat legfontosabb kritériuma az önálló kutatáson alapuló munka, de nem zárja ki kategorikusan az összefoglaló típusú pályamunkákat sem. Ezen típusú dolgozatoknál azonban ténylegesen nem megítélhető, hogy a hallgató önálló munkája mekkora részt képez. Kompilációról lévén szó, bárhonnán fordíthatott, átvehetett komplett dolgozatokat vagy azok részeit, az irodalmi hivatkozásokkal együtt. Így aztán a pazar ábraanyag és az egyébként kítűnő összefoglalás sem lehet olyan értékes, mint egy másik hallgató önálló kutatói munkája – legyen az bármilyen kis számú állatkísérlet vagy kórlap-feldolgozás –, ha azt önállóan végezte.

Az első körben az intézetek, klinikák bírálói alkották meg véleményüket, az új szabályoknak megfelelően. A bírálatot az intézményen belül, a konkrét munkában részt nem vevő munkatársak készítették. Megfontolandó lenne, hogy kizárólag PhD fokozattal rendelkező munkatárs készíthessen bírálatot, hiszen tudományos munkák véleményezéséről van szó. Mostanáig ez nem volt minden esetben így. Sajnos sokszor a korábbi évek gyakorlatát követték a bírálatkor és például többször született 100 pontos ítélet, holott a kritériumok szerint I. díjra nem voltak jogosultak az adott hallgatók.

A dolgozatok formai részénél feltűnő volt, hogy az irodalomjegyzékbe számos helyen internetcímek vagy -hivatkozások kerültek, a tankönyvek idézésénél pedig kizárólag a szerző és a cím szerepelt konkrét oldalszámok megadása nélkül. Ezek ilyen formában tudományos munkában nem elfogadhatóak, bármelyik komoly szakfolyóiratnál sem számíthatnak elnéző mosolynál többre. Az internetcímek változnak, nem utánkövethetők, a tankönyvek pedig ebben a formában értelmezhetetlen hivatkozások. (Erre vonatkozólag ma már konkrét irányelvek vannak arra, hogyan lehet internetcímet idézni, a Központi Könyvtár ebben készségesen segít.)

Az első két év kedvező tendenciái ellenére még vannak a folyamatban olyan pontok, amelyeket a tapasztalatok alapján valósí-

■ Langer Róbert és Szabó Attila

Kollégiumi helyzetkép

Az idei tanévre 223 elsőéves (ÁOK, GYTK, FOK) hallgató adta be pályázatát kollégiumi elhelyezésre. Ez csaknem 40-nel több az előző évek átlagánál – tudtuk meg dr. **Godó Ferenc**től, a kollégiumok főigazgatójától. Első körben mindazon vidéki elsőéves hallgató elhelyezését biztosítani tudták a tanévkezdésre, akiknek lakóhelye távol van az egyetem székhelyétől, családi helyzetük alapján a kollégiumi elhelyezésre jogosultak és ezt kérvényezték is. A főigazgató elmondta: természetesen vannak még várolistára került hallgatók, akik általában közeli településekről bejárók. Elhelyezésük folyamatosan történik.

A térítési díj a Kollégiumok Főigazgatóságához tartozó kollégiumoknál továbbra is erősen differenciált. A legalacsonyabb összeg a szociálisan rászorult hallgatók esetében 10 000 forint havonta, a négyágys szobákban elhelyezetteknek. A komfortfokozat emelkedésével és a lakószoba férőhelyszámának csökkenésével emelkedik a térítési díj, melynek legmagasabb összege 14 500 forint havonta. Azok a hallgatók, akiknek elhelyezése szociális helyzetük alapján nem indokolt, de pályázatukat elfogadták és elhelyezést nyertek, a térítési díjon felül kollégiumi hozzájárulást is fizet-

nűleg változtatni kellene. A két példányban való kitöltés talán feleslegesen bonyolítja az adminisztrációt. A bírálatkor alkalmazott kategóriák – elméleti, klinikai és sebészet – nem biztos, hogy ideálisak. A szívsebészet például a klinikumba került, a fogászat pedig a sebészetbe, és aránytalan volt a beadott munkák száma a három kategória között. Sok helyen az adminisztráció nem volt teljes. Például volt, hogy a hallgatónak feltett kérdésre írásban nem láttunk választ. Lehet, hogy mindaddig ragaszkodni kellene az előbírálatához, amíg még vissza lehet utalni az adott intézetbe kiegészítésre a pályamunkát – bár eddig senkit sem diszqualifikáltunk az oktatók hanyagsága miatt. Megfontolandó, hogy az intézet valamilyen visszajelzést kapjon az egyetemi bizottságtól az intézeti bíráló tevékenységét illetően, ha az jelentősen eltér a végső döntéstől. Mindezekkel együtt igen komoly változás történt az elmúlt két év során a rektori pályamunkák bírálásánál, mely egyértelműen a színvonal növekedéséhez és a díj presztízsének emelkedéséhez vezetett.

Dr. Langer Róbert
Dr. Szabó Attila

nek, melynek mértéke a hallgató jövedelmi helyzetétől függ.

Idén közel 20 ETK-s és TF-es hallgató kérte elhelyezését a főigazgatósághoz tartozó kollégiumokba, valamennyi kérelmet teljesíteni tudtak, illetve folyamatosan teljesítik. Ezen kívül idén 18 PhD-hallgató kérelmét is elfogadták, és tanévkezdésre el is helyezték őket a kollégiumokban.

I. M.

TDK a TF-en

Az idei tanévben a TF TDK rendezvények időpontjai eléggé koraiak. Az Országos TDK-ra már decemberben le kell adni a jelentkezést. Így a TF házi TDK-ját novemberben rendezik. Tehát meglehetősen szűkös a határidő a felkészülésre, a tudományos diákköri munkát már szeptemberben elkezdték a hallgatók – tudtuk meg dr. **Kovács Katalintól**, a TF TDK tanár-elnökétől.

TDK az ETK-n

November 13-án tartják a helyi TDK konferenciát az ETK-n a Szél Éva teremben, 4 szekcióban 21 előadást adtak le előzetesen a hallgatók. A zsűri még aznap dönt arról, hogy kit jelöl majd az OTDK-n való részvételre.

Elkötelezetten a beteg gyógyításáért

*A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje (polgári tagozat) állami kitüntetésben részesült március 15-én dr. **Bánhidy Ferenc**, az orvostudomány kandidátusa, professor emeritus, az ÁOK Onkoterápiai Tanszékének nyugalmazott egyetemi tanára. Ezzel a rangos kitüntetéssel ismerték el kiemelkedően magas, több évtizedes szakmai tevékenységét, példamutató emberi és orvosi magatartását.*

„Baján születtem 1932-ben, az ottani ciszterci gimnáziumban érettségiztem, majd 1956-ban orvosi diplomát szereztem Pécsen. A bajai kórházban kezdtem dolgozni édesapám mellett, majd a Rókus Kórházba kerültem. 1974-től az Országos Onkológiai Intézet Fej-nyak Sebészeti Osztályát, majd Tanszékét vezettem. Magyarországon bevezettem és elterjesztettem a fej-nyak sebészetet. Egyetemi tanári kinevezést 1985-ben, professor emeritus címet pedig 2003-ban kaptam. Magyar, német, angol nyelven számos publikáció, könyvrészlet szerzője, több hazai és külföldi társaság tagja vagyok.

Szakmai elismerésként először Érdemes Orvos, majd Kiváló Orvos kitüntetést kaptam, ezután Pro Sanitate, Batthyány-Strattmann, Pro Patiente díjat, a MOTESZ-től életmű díjat vehettem át, számos emlékérmet pedig a szakmai társaságoktól.

Hazai úttörőként

Nem én vagyok az első orvos a családban, édesapám, sőt dédapám is az volt, példájuk nagyban befolyásolt engem. Amikor túljutottam azon a koron, hogy tűzoltó akarok lenni, eszembe sem jutott más, csak ez a hivatás. Apámnál kezdtem, de nem kívánom senkinek sem! Nehéz volt! Amikor az első tonsillectomiát végeztem, a műtét után mindenki jött hozzám részvétele nyilvánítani. Ilyennek még nem látták apámat, hogy ennyire kiabáljon valakivel. Nem tudta elképzelni, hogy az első mandula-eltávolítást nem úgy csinálom, mint mondjuk ő a tízezrediket..., de jó iskola volt, mert nagyon sokat követelt.

Később a Rókus Kórház Orr-gége-bronchológia Osztályán 1957 novemberében intratrachealis narkózisban végeztük az első teljes gégeeltávolítást. Több mint fél évszázada! De akkor ez nagy dolog volt, és így a tumorsebészetbe belenőttem. Ma is vallom: az időben diagnosztizált rosszindulatú daganat gyógyítható a gégében. A gégeszét egy kis darab volt, az én ambícióim pedig nagyobbak voltak, ezért egy kicsit elkalandoztam a szájsebészet, tehát a szájfenék, a nyelvgyök, a nyelvtumor felé. 1974 tavaszán pályáztam egy megüresült állásra az Országos

■ Bánhidy Ferenc

Onkológia Intézetbe. Akkor hatágyas volt a fül-orr-gége osztály egy orvossal, én pedig egy modern, hatvanéves osztályt adtam át megfelelő felszereléssel 1998-ban. Ebből lett itthon az első Fej-nyak Sebészeti Tanszék. Mikor 1985 decemberében egyetemi tanárnak kineveztek, akkor bíztak meg a tanszék vezetésével. Többen megszólták az elnevezést (holott például az angol is ismeri: head-neck), de akadémikusok mindenhol vannak... A fej-nyak sebészet határterület az általános sebészet, a szájsebészet, a fül-orr-gégészeti és a plasztikai sebészet között.

Egészségessé tenni

Sikerült Magyarországon először bevezetni a kriosebészetet, majd 1980 novemberében kezdtük el alkalmazni elsőként a nagyenergiájú széndioxid lézert. Nem volt könnyű a műszer beszerzése, mert

Jubileumi kongresszus

A Magyar Fül-, Orr-, Gége és Fej-, Nyaksebész Orvosok Egyesülete 40. jubileumi kongresszusát tartotta a siófoki Hotel Azúrban október 15-től 18-ig. Az ÁOK Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikájának teljes gyógyító gárdája ott volt. A fórumon szóba kerültek a fül-orr-gégészeti gyakorlat aktualitásai, az implantálható hallókészülékek, illetve az innovatív technológia a tökéletesített hallásért, sebészeti szempontok a cochleáris implantáció során.

az egészségügyre akkor is kevés pénz jutott. De az endoszkópiában is először volt fiberoszkópunk. Amikor japán kollégák voltak nálunk, el akarták vinni a múzeumukba, de kénytelen voltam lebeszélni őket, mondván, nekünk csak ez az egy van. Mikor meghívásra Japánban jártam, a gagavai egyetemen a járóbeteg-rendelés befejezése után még nyolc darab endoszkóp volt sterilen! Csak érzékeltetésül mesélem a magyar viszonyokat, hogy mennyit kellett kínlódnunk. Többirányú szerencse is kellett, úgymond „szocialista összeköttetés”, olyan pozícióban lévő betegeket kellett operálni, akik segíteni tudtak, persze ez a többi beteg javára is vált. Ezt ma már az unokáimnak nem tudom elmagyarázni...

Egyetlen dolog érdekelt világletemben: a beteg. Teljesen mindegy, milyen színű, valóságú. Úgy tanultam, hogy kétféle ember van: tisztességes és tisztességtelen. De mint orvos, ezt sem mérlegelem! A beteget egészségessé szeretném tenni a lehetőségeim és képességeim maximális bevetésével. Nem mindig sikerül. A daganat rettenetes betegség. Egyet azonban nem szabad elfelejteni: aki megszületett, az valamikor meg fog halni. Persze nem mindegy, hogy mikor, miben és hogyan. Ha már nem tudok segíteni, akkor mérsékelnem kell a beteg szenvedését, erre is esküt tettem! De nem az eutanázia! Azt abszolút elutasítom. Soha nem találkoztam olyannal, aki azt kérte, hogy doktor úr, öljön meg. De olyan volt, akinek orrán-száján dőlött a vér, és azért könyörgött, hogy mentsem meg! Méghozzá egy volt osztálytársam... nem lehetett megmenteni... Indult meg a kezemben szív, bár nem vagyok szívsebész, de előfordult, hogy műtét közben kellett csinálni thoracotomiát.

Megfaragott stafétabot

Van például egy betegem, aki 36 éves volt, amikor részleges gégeeltávolítást végeztem nála, és most sincs hetvenéves, de már hozta az unokáját, hogy vizsgáljam meg, nehogy baja legyen. Ez a sikerélmény, ezért érdemes dolgozni, és erre kell gondolni, nem pedig arra, hogy hányan haltak meg...

Ha még egyszer kezdeném, lehet, hogy másként, de ugyanezt tenném. Oktatóként sikerült munkatársaimnak lehetőséget adni, és biztosítani szakmai fejlődésüket, kibontakozásukat. Két egyetemi tanárt, öt osztályvezető főorvost és számos szakorvost neveltem ki, hogy a betegek gyógyításában további eredményeket érjenek el, és az általam megkezdett iskolát tovább folytassák.”

Sándor Judit

Jubileumi díszoklevelesek

Megszokott tisztelettel és hagyományos ceremóniával köszöntötték egyetemünk jubiláló orvosait és fogorvosait szeptember 27-én, a NET Dísztermében. Az Általános Orvostudományi és a Fogorvostudományi Karok Tanácsának délelőtt tíz órakor kezdődött ünnepi ülését prof. dr. Tulassay Tivadar rektor nyitotta meg.

úr is, hozzátéve: „Aki ötven évet betegeknek, a gyógyításnak áldoz, megérdemli az elismerést, a köszönetet népétől, betegeitől.” A kívülállók elképzelni sem tudják a hosszú, gyöttrő ügyeletek nehézségeit, melyek elhasználják az orvos egészségét, fizikai és szellemi erőit, felemésztik tartalékait. Mégis, ahogy mondta: az eredményes gyógyítás, a segítségnyújtás közvetlen élménye felemelő érzés, a

A továbbiakban prof. dr. **Karádi István** ÁOK dékán tisztelettel és szeretettel üdvözlte és őszinte nagyrabecsüléssel köszöntötte a jubileumi díszoklevelek átadására megjelent jubiláns orvosokat, valamint dr. **Tulassay Tivadar** urat, a Semmelweis Egyetem rektorát, dr. **Karlinger Kinga** asszonyt, a Magyar Orvosi Kamara főtítkárát, dr. **Barabás József** urat, a Fogorvostudományi Kar dékánhelyettesét, dr. **Zelkó Romána** asszonyt, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánhelyettesét, dr. **Szabolcs István** urat, az Egészségtudományi Kar főigazgató helyettesét, dr. **Szél Ágoston** urat, a Doktori Tanács elnökét, dr. **Hunyady László** urat, az Általános Orvostudományi Kar dékánhelyettesét, dr. **Rácz Károly** urat, az Általános Orvostudományi Kar dékánhelyettesét, egyetemünk professzorait és minden kedves vendéget. Ezután felolvasta a külföldi elfoglaltsága miatt távol maradt egészségügyi miniszter, dr. **Székely Tamás** ünnepelteknek üdvözlő levelét. A Misztrál együttes Cinkenyom című műsorával, **Takács Bence** pedig szavalatával fokozta az ünnepi hangulatot.

Felemelő élmény

A fogorvoskart képviselő Barabás dékánhelyettes úr őszintén gratulált és jó egészséget kívánt a vas, a gyémánt és az arany díszokleveles orvosoknak és családtagjaiknak, majd szavait ahhoz a 15 fogorvoshoz intézte – megemlékezve a már eltávozott 17 kollégáról is –, akik az 1955-ben megalakult önálló Fogorvostudományi Kar negyedik végzős évfolyamának hallgatóiként éppen egy nagyon nehéz történelmi időszakban, 1958-ban kapták meg diplomájukat. Mégis, a nehézségek közepette is megtalálták életük célját, s évtizedeken át gyógyították rászoruló embertársaikat. Az eltelt fél évszázad során ez a kar képezte ki a jelenleg aktív, valamint a nyugállományba vonult fogorvosaink több mint 70%-át. S ennek az új képzési rendnek igazi úttörői voltak a mostani aranydiplomások, kik aktívan vettek részt az akkori hihetetlenül nagy fogorvoshiány

■ Első sorban jobbról: Vincze Erzsébet, Varga László, Tornóci József, Sinkovics József, Ikrényi Imre, Gimes Rezső, Fekete Ágnes és Dibó Teofil

pótlásában. Barabás professor a kar és a fiatalabb fogorvos generációk nevében köszönetet mondott az ünnepelteknek több évtizedes munkájukért és mindazért, amit a magyar lakosság fogászati egészségi állapotának javításáért tettek és tesznek még ma is.

■ Palásthy Géza Sándor átveszi oklevelét Tulassay Tivadar rektortól

Az elmúlt évtizedek történelmünk által kikényszerített emberpróbáló küzdelmeit emelte ki ünnepi beszédében Karádi dékán

siker és katarzis legközvetlenebb megélése. A **Szent Pál** által először megfogalmazott hit, remény és szeretet hármasság az orvosi tevékenység alapjának is tekinthető. A beteg hite, hogy az orvos segítségével meggyógyulhat, a remény, hogy állapota jobbra fordul és a szeretet, amely nélkül lehetetlen őszintén, empátiával gyógyítani – fejtegette a professor, **Paracelsus** mondásával („A gyógyítás művészete és mestersége csak akkor tökéletes, ha szeretetből fakad.”) bizonyítva gondolatait.

A gyógyítás alaptörvényei mellett megemlítette a tanítás, a tudás átadásának rendkívüli fontosságát is. Megjegyezve, hogy a magyar orvostudomány csaknem két és fél évszázados fejlődésének sikereit most, napjainkban érezhetjük. Az egyetemünkön végzett 59 ország idegen nyelvű diákjainak szakmai sikerei vívták ki számunkra azt az elismertséget, amelynek fényében kicsit talán sütkérezhetünk. Ennek a sikernek az oktatóink, a tanítómestereink is részesei voltak, azok is, akik nem közvetlenül vettek részt az oktatásban, de mindennapi gondos orvosi tevékenységükkel, egy-egy magyar nyelvű közleménnyel újat tudtak alkotni, s átadták tudásukat a következő generációnak. És meg kell említeni azokat a külhonba

szakadt társakat is, akik magas pozícióba kerülve befogadtak intézeteikbe fiatal magyar orvosokat, és megadták az első lehetőséget a sikeres tudományos vagy szakmai út folytatásához. „Azt gondolom, hogy mind a betegek évtizedes gyógyítása, mind a tudás és tapasztalat átadása egyben a hazaszeretet megnyilvánulása is. Vannak, akik ezt tudatosan teszik, és akik nem gondolnak bele, de munkájukat becsülettel, teljes szívvel végzik, azok is önkéntelenül ezt a kis országot és annak népét szolgálják. Kérem, hogy szolgálják továbbra is erőben, egészségben, hiszen az orvosi hivatás egy örök szolgálat, mely egész életünk végéig tart” – mondta befejezésül az ÁOK dékánja, **Karádi István**.

■ Sugár András János

Nehézségek ellenében

Az ünnepség további részében a jubilások (nevüket külön olvashatják) Tulassay, Barabás és Karádi professzoroktól átvették okleveleiket. Az aranydiplomás orvosok nevében szóló prof. dr. **Palkovits Miklós** – kinek beszédét teljes terjedelemben külön közöljük – megköszönte az egyetem vezetésének ezt a szép délelőttöt, a megemlékezést, köszöntötte vas- és gyémántdiplomás kollégáit, majd saját évfolyamáról, miként fogalmazott, a vesztes generációról beszélt, amelynek tagjai azért lettek valakik. Van, aki külföldön, van, aki itthon tett le sokat az asztalra. Nyugodt szívvel nézhetnek egymás és mások szemébe is. Büszkén vállalható a közösség velük, noha nem mindig értették meg egymást *egészszevakból* sem, s nem mindig álltak ugyanazon az oldalon. Ettől a generációtól életük legszebb éveiben elvették a szepet, most, hogy elmúltak felettük az évek, ragaszkodnak az örömeikhez – zárta mondanivalóját Palkovits professzor. A házigazda szerepet ellátó Karádi dékán úr jókívánságaival fejeződött be a jubiléumokat köszöntő idej rendezvény.

Tóth - Tolnai

Fotók: **Kati és Heike Fotóstúdió Kft.**

VAS DÍSZOKLEVELES ORVOSOK (65 év)

Dr. Sugár András János
Dr. Paláस्थ्य Géza Sándor

Dr. Vajda György István

GYÉMÁNT DÍSZOKLEVELES ORVOSOK (60 év)

Dr. Dibó Teofil Miklós
Dr. Fekete Ágnes Irén
Dr. Gimes Rezső József
Dr. Ikrényi Imre István

Dr. Lechner Ferenc
Dr. Pál László
Dr. Sinkovics József Géza
Dr. Tornóci József

Dr. Varga László
Dr. Vincze Erzsébet Katalin

ARANY DÍSZOKLEVELES FOGORVOSOK (50 év)

Dr. Bárány Gabriella
Dr. Bezegh Eszter
Dr. Bocskor Éva
Dr. Clementis Éva Mária
Dr. Csapláros Zsuzsanna

Dr. Dandé Sándor
Dr. Göttl András
Dr. Hercska Veronika
Dr. Horváth Gabriella
Dr. Imre Ildikó

Dr. Klébert Lajos
Dr. Mályusz Gizella
Dr. Pető Teodóra
Dr. Scherer Edit
Dr. Szalay Teréz

ARANY DÍSZOKLEVELES ORVOSOK (50 év)

Dr. Árpás Miklós
Dr. Bajtai Attila
Dr. Bakos Balázs
Dr. Balla Károly
Dr. Balogh István
Dr. Baross Bellusi Mária
Dr. Bános Zsuzsanna
Dr. Bárány László
Dr. Bársony István
Dr. Benke Bálint
Dr. Besnyő Iván János
Dr. Bodánszky Hedvig
Dr. Bognár Ilona
Dr. Borgida Judit
Dr. Bouquet Dezső
Dr. Buzási György
Dr. Buzna Endre Kristóf
Dr. Csabay László
Dr. Csáki Gábor
Dr. Csepella Tamás
Dr. Csizmadia György
Dr. Dávid Anna
Dr. Deman Edit
Dr. Dóda Margit Anna
Dr. Döbrössy Lajos
Dr. Elek Sándor János
Dr. Elkán György
Dr. Erdélyi Judit Éva
Dr. Fáy Kálmán Géza
Dr. Fedina László
Dr. Fehér János
Dr. Fenyvesi Tamás
Dr. Ferencz Mária
Dr. Félix Ferenc
Dr. Földvári Imre Péter
Dr. Frank József
Dr. Frank Veronika
Dr. Frekot Nándor
Dr. Frenkl Róbert
Dr. Fürstner László
Dr. Gaál Ibolya Klára
Dr. Garamvölgyi Lajos
Dr. Gál Zsuzsanna
Dr. Gálos Gizella
Dr. Gerecsei Bálint
Dr. Giovannini Aurél
Dr. Gura Mária
Dr. Gyárfás Iván
Dr. Harmath Ágnes
Dr. Hauk Mária
Dr. Hegedűs Edit
Dr. Hisstek József

Dr. Holics Klára
Dr. Horváth Imre
Dr. Huber László
Dr. Hutás Imre
Dr. Inczédy Edit Zsuzsanna
Dr. Istvánffy Mária
Dr. Karsay Károly
Dr. Katona Klára Stefánia
Dr. Kádár Sándor
Dr. Kántor Elemér
Dr. Károlyházy Mária
Dr. Kecskés László
Dr. Kerényi Károly
Dr. Keresztes Klára
Dr. Kékes Csilla Mária
Dr. Kilián Sándor
Dr. Kiss Csaba
Dr. Kiss Mária
Dr. Kiss-Vámosi József
Dr. Kiszty Eleonóra
Dr. Kovács Ferenc
Dr. Kovács Ilona
Dr. Kovács Irén Katalin
Dr. Kovács Tibor
Dr. Kovácsi Aladár
Dr. Kozák Éva
Dr. Köteles György József
Dr. Köhegyi Eszter
Dr. Kőműves Géza
Dr. Kőszegi Piroska
Dr. Kreisz Károly
Dr. Kroszenszky Edit
Dr. Kulcsár Ágnes
Dr. Láng Zsuzsanna
Dr. Lengyelfi Franciska
Dr. Li Bok Nam
Dr. Maczkovich Éva
Dr. Magyar Arthur
Dr. Majorossy Kálmán
Dr. Megyaszi Sándor
Dr. Mlinarics Edit
Dr. Mitsányi Attila
Dr. Molnár Ferenc
Dr. Molnár Jenő
Dr. Molnár Lóránt János
Dr. Nagy Lajos Ferenc
Dr. Német János
Dr. Nicsovics Jenő
Dr. Orosz László
Dr. Palkovits Miklós
Dr. Pápai Mária Borbála
Dr. Perényi Gabriella

Dr. Petrányi Győző
Dr. Polácsi Julianna
Dr. Renner Antal Tamás
Dr. Rontó György
Dr. Röhrich Judit
Dr. Rupnik János
Dr. Sándor Tamás Miklós
Dr. Somogyi Éva Klára
Dr. Soós Gábor Ferenc
Dr. Streibel Vilma
Dr. Stumpf Gusztáv
Dr. Süle Ilona
Dr. Szabó Irén Ilona
Dr. Szabó Róza Mária
Dr. Szabó Róza Zsuzsanna
Dr. Szabó Zsuzsanna
Dr. Szemenyei Klára
Dr. Szerényi Lenke
Dr. Szijj Éva
Dr. Szilasi Olivér Viktor
Dr. Szilassy Kornélia
Dr. Szilágyi János
Dr. Szoják György
Dr. Szokolai Vera
Dr. Szűcs Mária
Dr. Takács Ervin
Dr. Táló Ildikó
Dr. Thuróczy Zsuzsanna
Dr. Titka Mária
Dr. Torgyán Sándor
Dr. Tóth Eszter
Dr. Tóth József
Dr. Tóth Margit
Dr. Tölgyesi Eszter
Dr. Török Tibor
Dr. Trux Erzsébet
Dr. Ulbing István
Dr. Valaczkai Pál
Dr. Vallent Károly
Dr. Varga Dénes
Dr. Varga József
Dr. Varga József Antal
Dr. Varga László
Dr. Varga Margit
Dr. Vasváry Kálmán
Dr. Vavrovics Margit
Dr. Vezér Veronika
Dr. Végh László
Dr. Zubovits Kornélia
Dr. Zsuráffy Edit

Visszajövünk a gyémántdiplomáért

Palkovits Miklós professzor beszéde

Tisztelt Rector úr, Dékán úr, Dékánhelyettes úr, egyetemünk elnökségének jelenlévő tagjai, jubiláns barátaim és kedves vendégeink! Először is köszönöm egyetemünk vezetésének ezt a szép délelőttöt, a megemlékezést, a diplomát, a lehetőséget, hogy újra találkozunk.

Köszöntöm vas- és gyémántdiplomás jubiláns kollégáinkat, jó egészséget kívánok és kérem őket, hogyha majd mi 10 év múlva eljövünk a gyémántoklevélért, akkor ők köszöntsenek minket.

Évfolyamtársaimnak, 50 évvel ezelőtti kollégáimnak csak azt tudom mondani, örülök, hogy látlak benneteket. Ez nem egy olyan szokványos udvariasság, mint amikor két ember találkozik. Örülök, hogy látlak benneteket, mert ez azt jelenti, hogy éltek. Örülök, hogy látlak benneteket, mert ez azt jelenti, hogy éltek. S remélem, hogy még sokszor találkozunk.

Bár tudom, hogy mindenki ismeri néhai **Agárdi Gábor** színésznek azt a sokszor elhangzott humoros szövegét arról, amikor két régi diák találkozik az utcán, az egyik azt mondja: „várj-várj, ne szólj egy szót se, mindjárt megmondom, hogy ki vagy”. Mire a másik: „Azt tudom, hogy én ki vagyok, azt mond meg inkább, hogy Te ki vagy?” Ez így van ma velünk is, mert – amint láttatok –, már nehezen jön össze a név és az arc, de mi nagyon szeretjük egymást.

Köszönöm még egyszer az egyetemnek, hogy találkozhattunk. Sok szál fűz minket az egyetemhez, van, akit erősebb, van akit gyengébb szála. Én hálával és örömmel veszem, hogy ötven év után is az egyetem aktív tagja vagyok, de biztos, hogy mindenki legalább egy kis szállal kötődik egyetemünkhöz. Mindnyájunkat érdekel az egyetem sorsa hogyan halad, hogyan fejlődik. Örülünk eredményeinek, sikereinek – hozzá tartozunk.

Nekünk voltak nagyon nagy tanáraink, tudósaink. Nagy emberek voltak, büszkén emlékezünk rájuk. Nekünk voltak nagy tanáraink, nagy tudósaink, akik kicsi emberek voltak. Tudósnak nagyok voltak, emberségből törpék. Ilyenek is voltak. Ne tessék elfelejteni, mi 1952-1958 között voltunk diákok, s azok nem voltak könnyű évek. Ha vissza tetszenek emlékezni, mi nagyon sokszor suttogva beszélünk és megtanultuk, hogy nem kell sokat kérdezni. Nekünk megmondták, hogy kik voltunk, nekünk megmondták, hogy kik vagyunk, s kik leszünk. Szerencsére nem azok lettünk. De 50 évvel ezelőtt, amikor a kezünkbe adták a diplomát, akkor meg-

■ Palkovits Miklós

mondták, hogy hová kell mennünk és mit kell csinálnunk. Nehéz idők voltak. Mi egy vesztes generációnak vagyunk a tagjai.

Azt szokták mondani, hogy teher alatt nő a pálma. Lehet, de nem hiszem, hogy valaha is megkérdezték volna a pálmát, hogy mit szól hozzá. Nem tudom, hogy van-e olyan magyar fa vagy bokor, amelyik teher alatt nő. Hát mi nőttünk, de meg is fogyatkoztunk. Mára már a fele sem vagyunk a kezdőknek: mi, akik 292-en kezdtünk, ma már 140-en se vagyunk. Többen elmentek menet közben, aztán jöttek a más idők, jött 1956. Egyet agyonlőttek, egyet fölakasztottak, 19-en kimentek, azután többen is kimentek, és azután, az utóbbi években meg hát – arat a kaszás. Egyre kevesebben vagyunk.

De azért hadd mondjam, hogy mi büszkék vagyunk arra, amit idáig tettünk, s amit teszünk. Azt hiszem, mi lettünk valakik. Van, aki külföldön lett, van, aki itthon. Van, aki egyetemi tanár lett vagy kórházigazgató, vagy van, aki ötven évig húzta az igát, mint egy orvos napszámos. De mi sokat letettünk az asztalra, azt hiszem. Mi nyugodt szívvel nézünk egymás szemébe, mi nyugodt szívvel nézünk mások szemébe is. Amit mi ötven éve megfogadtunk, azt mi – azt hiszem – megtettük. Én úgy érzem, nem érte szó a ház elejét a mi évfolyamunknál.

Talán emlékeznek, **Szilágyi Györgynek** volt egy írása, amit **Kálmán György** olyan sokszor és olyan szépen mondott el: „Hányas vagy?... Mi félszavakból megértjük egymást.” Igen, mi most félszavakból már megértjük egymást, a félszavakból vissza tudjuk hozni a múlt egy-egy darabját. Nem mindig volt ez így. Az évfolyamon se. Akkor mi 1952-58 között éltünk... Mi nem mindig értettük meg egymást *egésszavakból* sem. Mi nem mindig álltunk ugyanazon az oldalon. De ez 50 éve volt.

Ha erre ma visszatekintünk – legyen szabad mondanom – egy kicsit olyan, mint amikor kimegyünk a Duna-partra, leülünk a lépcsőre a pesti parton, és nézzük a vizet. Nézzük hogyan folyik a Duna Visegrádtól lefelé, Mohács felé. Bal kéz felé, ugye balra folyik? S ha átmegyünk netán Budára, és nézzük a vizet, a víz Visegrádról Mohács felé folyik, jobbra, jobb kéz felé. És hiszik egyesek, hogy balra, hiszik mások pedig, hogy jobbra folyik a folyó. Az a baj, hogy egyesek azt hiszik, hogy mi mondjuk meg a Dunának, hogy jobbra vagy balra folyjék. Nem aszerint folyik, amerre mi állunk és látjuk, se a Duna, se az élet. Az arra megy, amerre kell, és aki azt hiszi, hogy ő mondja meg, hogy merre, az legfőljebb csak balról vagy jobbról felzavarja vagy piszkítja a vizet, de a Duna, ugyanúgy mint az élet, folyik tovább, mindig ugyanarra – ahogy mondtam –, a Duna Mohács felé. Talán azt kéne mondani, hogy Baja felé, nehogy azt higgyék, hogy én is azt mondom, hogy „nekünk mindig Mohács kell”... Nem akarom mondani, de azért gondoljunk erre is.

Megöregedtünk, vagy ha egy kicsit udvariasabban akarom mondani, idősebbek lettünk. Hát kérem, azt mondják, hogy az öregségnek is megvannak a maga szépségei. Amikor **Kállai Ferencnek** 80 éves korában ugyanezt mondták, az öreg színész egy kicsit rezignáltan mondta: „jó-jó, de legalább egyet mondj a szépségek közül.”

Kérem, én azt hiszem, hogy vannak az öregkornak is szépségei. Csak egy icipici példát hadd mondjak. Négyen az évfolyamról, mi 50 éve, évente, néha két évente együtt ultizunk. Több mint 50 éve. Ez egy jó játék, de kérem, igazán jó a találkozás, az emlékezés. Az a pár óra visszahozza a fiatalságunknak az éveit. És ami lényeges, mi hisszük azt, hogy jövőre mi újra ultizunk. Ezt hittük évről-évre. És ma is mondom: mi jövőre is újra fogunk ultizni...

Én tudom azt, hogy mindenkinek van egy ultiparti az életében, mindenkinek lehetnek, vannak örömei, csak hinni kell benne. Ne tessék elfelejteni – újra azt mondom –, hogy mi egy vesztes generáció tagjai vagyunk. Tőlünk, életünk legszebb éveiben, ellopták a gyönyört, a szépet. Nekünk járnak azok az évek, azok az évek nekünk még visszajárnak, s ezért mondom – és legyen dékán úr vagy rektor úr a tanú –, mi visszajövünk a gyémántdiplomáért. Ugye, öreg gyerekek, mi visszajövünk?

Köszönöm, hogy szólhattam.

Költözés és integráció

A kedvezőbb körülmények és az integráció kiteljesedése mellett a multimorbid betegek megfelelő pulmonológiai szakellátását, saját betegek multidiszciplináris konziliáriusi ellátását remélik a Tömő utcába történő költözéstől a Pulmonológiai Klinikán, ahol jelentős fejlesztéseket hajtottak végre, neves szakembereket igazoltak kollektívájukba.

A tüdőgyógyászat 1942 óta vált az orvosi oktatás részévé, a klinika első igazgatója **Kováts Ferenc** professzor volt, aki a hazai fiziológia úttörőjeként nemzetközi összehasonlításban elsőként írta le az extrinsic allergiás alveolitist (paprikahasítók tüdőbetegsége).

– A Pulmonológiai Klinika egyetemen belüli helyzetét részben meghatározza, hogy a többi klinikától távoli épületben, a Szent János Kórház C pavilonjában működik – állítja dr. **Losonczy György** igazgató, hozzátéve, hogy az elmúlt két évtizedben, **Magyar Pál** professzor igazgatósága alatt intenzíven fejlődött a gyógyító-, oktató- és kutatómunka, ugyanakkor a befogadó épület állaga évek óta folyamatosan romlik. Egyes épületrészek beáznak, az itt található kórtermeket évek óta nem tudják működtetni, ezért is nagy várakozással néznek a Tömő utcába tervezett költözés elé.

A kedvezőtlen infrastrukturális adottságok dacára a klinikán európai színvonalú, nagy terjedelmű pulmonológiai kézikönyvek és medikusoknak szóló tankönyvek készültek, orvosainak több mint a fele tudományos minősítést szerzett. Magyar professzornak főtitkárként, majd elnökként meghatározó szerepe volt a Magyar Tüdőgyógyász Társaság (MTT) működésében is.

Neves oktatókkal

A 21. században nem a tuberculosis, hanem a tüdőrák, a pneumonia, a bronchitis, a COPD, az asthma, a különféle autoimmun alveolitisek (stb.) és a mindezek szövődésüként kialakuló pulmonalis szepszisek, az ARDS képezik a pulmonológia főbb betegségcsoportjait. Néhány éve jelent meg – a szakma legújabb kihívásaként – a multi-drog rezisztens (MDR), illetve a kifejezetten multirezisztens (XDR) TBC. A szakma nemzetközi fejlődése és a hazai kardiológiai ellátás speciális feltételei is úgy alakultak, hogy a primer és a szekunder pulmonalis hipertonia is inkább a pulmonológia tárgykörébe helyeződött át.

– Betegeink egyre inkább az idős, multimorbid populációból kerülnek ki, akiknek az eredményes kezelése multidiszciplináris szakellátást feltételez – fogalmaz dr. Losonczy

■ Hátsó sorban: Horváth Gábor, Karlócai Kristóf, Bártfai Zoltán, Losonczy György, elől: Müller Veronika, Orosz Márta, Horváth Ildikó és Moldvay Judit

György. Évente 5000 fekvő- és 40 000 járóbeteget látnak el a klinika tüdőgyógyász szakorvosai, akik közül kilencen klinikai onkológus, hatan allergológus és klinikai immunológus szakvizsgálóval rendelkeznek, egy orvos intenzív terapeuta szakvizsgát tett, ketten patológus és szintén ketten laboratóriumi szakorvosi vizsgával bírnak. 2007-2008-ban további jelentős minőségi

Kutatásban részvétel

A mindennapi élet biológiája című kutatás résztvevőit keressük!

Ez a kutatás a biológiai mutatók és az érzelmi jóllét összefüggéseit vizsgálja a mindennapi életben.

A vizsgálatban 18 és 65 év közötti, teljes állásban foglalkoztatott női dolgozók, illetve ösztöndíjas PhD hallgatók vehetnek részt.

A kutatás során a résztvevőtől két 24 órás periódus során – egy munkanapon, illetve egy pihenőnapon (péntektől szombatig terjedő időszakban) – kapunk adatokat a hangulatáról, a tevékenységeiről és a fizikai állapotáról. Azok jelentkezését várjuk, akik nem várandósak, nem szednek rendszeresen gyógyszert (kivéve fogamzásgátló, hormonpótló készítményeket), illetve akik az utóbbi két évben nem estek át súlyos betegségen (például szívvroham vagy rákos megbetegedés).

A vizsgálatban való részvételét 5000 Ft-os ajándékutalvánnyal köszönjük meg.

Salavecz Gyöngyvér

Magatartástudományi Intézet

Telefon: 210-2930, 56206 (üzenetreggítővel)

E-mail: salgyon@net.sote.hu

fejlődést értek el az oktatók összetételében. Az oktatói karba került dr. **Moldvay Judit** egyetemi docens magántanár, aki az ország egyik meghatározó tüdőrák szakértője, mint tüdőgyógyász-onkológus, bronchológus és onkopatológus. Évek óta igen sikeres klinikai patológiai speciálkollégiumot vezet. Fél éve dolgozik a klinikán dr. **Karlócai Kristóf**

kardiológus belgyógyász klinikai főorvos, aki a pulmonalis hipertonia hazai vezető szakértője. Szeptember 1-jétől orvosi karukat gazdagítja dr. **Horváth Ildikó** egyetemi magántanár, az MTA doktora is. A tüdőgyógyász szakorvos a hazai pulmonológia egyik prominens személyisége, nevéhez közel 20 PhD értekezés tutori munkája, 130 feletti kumulatív impaktszám, kiterjedt szakmai szervező tevékenység (MTT főtitkára), nemzetközi tudományos kapcsolatok, a legnagyobb európai asztmakutató szaktekinetivélyeket szerepeltető hazai konferenciák szervezése fűződik amellet, hogy 4 gyermek édesanyja.

Igényesebb ellátás

A klinika saját forrásainak terhére új légzésfunkciós laboratóriumot hozott létre, és felújították bronchoszkópjaikat. Az Innomed Kft.-vel közösen benyújtott sikeres pályázatuk eredményeként 60 millió forint értékű digitális röntgenberendezést vásároltak.

A klinika – saját, Kováts Ferenc Alapítványának köszönhetően – kardiológiai ultrahang-berendezést vásárolt, és így a primer pulmonalis hipertóniában szenvedő betegek központi ellátó intézményévé vált. Korábban az effort syncope differenciál-diagnosztikája komolyabb kihívást jelentett. Most viszont a súlyos állapotú, nem szál-

Mindnyájan gyermek vagyunk

*Műalkotás? Erőt és vigaszt sugárzó üzenet betegnek és hozzátartozónak? A feltámadás metaforája nyert lakhelyet a II. sz. Belgyógyászati Klinika második emeletén? Mindhárom egyszerre, sőt még ennél is több jelentést hordoz a **Petrás Mária** kezével készült Pieta.*

Ez bontakozott ki az ünnepséget megnyitó gondolatokból. Mária tartja karjaiban a halott Jézust, kapu zárja keretbe e tragikus jelenetet, amely akár az evilág és az odaát határát is mintázza. A halálban immanens a feltámadás: mint ahogy **Pilinszky János** írja *Harmadnapon* című versében is, amit dr. **Tulassay Zsolt** klinikaigazgató idézett köszöntő beszédében: „Mert megölhették/hitvány zsoldosok, és megszünhették dobogni szíve –/Harmadnapra legyőzte a halált./ Et resurrexit tertia die. Mit mondott még a professzor az alkotónak szóló köszönet mellett a mű megszentelésének ünnepén? Azt kívánta, hogy aki belép az épületbe, és elvezet az útja Petrás Mária Pieta szobra előtt, azt érintse meg és kísérelje el az alkotás üzenete. S adjon erőt a hozzátartozó elvesztése miatt érzett fájdalom elviselésében.

Császár Angela Sík Sándor *Keresztúton* című versét ajándékozta a közönségnek, amit a klinika két orvosának hangszeres játéka követett: **Tóth Kinga** zongorán és **Horváth-Karajz Károly** hegedűn játszotta **Bach-Gounod Ave Maria**-ját. **Babits**

Mihály Eucharistia versét is Császár Angela mondta idézve: „Az Úr nem ment el, itt maradt./ Őbelőle táplálkozunk./ Óh különös, szent, nagy titok!”

E titkot is rejtő gondolat mosolyog Petrás Mária fájó szobrán, a halott fiát tartó anyarcán a beteljesedés elfogadó arckifejezése. „A halott Jézus az emberiség meghalt fiait is szimbolizálja” – mondta **Döbrentei Kornél** költő, aki *Pirosan izzó tűpárna* című versét olvasta fel. Petrás Mária a pódiumon szívből jövő népdalokat énekelt. Ezt követően **Vértesaljai László** jezsuita pap nyújtott át lelket tápláló gondolatfüzért. A résztvevők közül többen könnyűvel öntözték meg szavait. A többi közt a simogatás és az ölelés erejéről beszélt, amely – akár képletesen, de valóságosan is – az egészségügyben dolgozók munkájában is jelen van. A Pieta figyelmet az élet megfelfedtetlen ellentmondására, az elmúlásra, a halál tragikumára is. A betegágy mellett állva a beteg szenvedését látva sokszor megtapasztalható kiszolgáltatottságunk, tehetetlenségünk és átéljük a reménytelen küzdelem kes-

Foto: D. Kiss Balázs

■ Petrás Mária szüleivel és leányával

rűségét. Mindnyájan gyermek vagyunk, mindannyiunkat ölelő karú asszony szült, a Pieta pedig mindannyiunk számára a fájdalom, a szenvedés és a halál kudarcán túl a feltámadás örömét sugározza. Az ünnepség végén az atya áldást kért a vigaszt nyújtó alkotásra és megszentelte azt.

Tolnai Kata

I. Semmelweis Egészség Fórum

November 8-án, az idei Dies Academicus ünnepséget követően, szombat déltől vasárnap délutánig az egészségre fókuszálunk a NET-ben. Az egyetem dolgozóit, hallgatóit, családtagokat és minden érdeklődőt várunk diagnosztikai vizsgálatokra, konzultációs beszélgetésekre és nem utolsósorban egy kis mozgásra: „A Tudás Útja” 6 és 21 km-es utcai futóversenyén. A szokványos *egészségbörzék* kínálata mellett szeretnénk néhány meglepetéssel is előrukkolni – személyessé és hasznossá tenni a találkozásokat. A fórumot klinikáink, intézeteink, az OÉTI, az OSEI közreműködésével és szakszervezetünk segítségével indítjuk. Az I. Semmelweis Egészség Fórumhoz szerkeszsen nem kapcsolódik, de mindenesetre nagy zenei élményt jelent majd vasárnap délután 1-3 között a Kossuth díjas **Szakcsi Lakatos Béla** trió és vendégei, **Csepregi Gyula** (szaxofon) és **Simonyi András** (volt washingtoni nagykövet – gitár) fellépése. És nem csak szokványosan játszanak, hanem egy közös gondolat mentén: mi futunk a világ elhunyt atléta emlékére, ők muzsikálnak az elhunyt zenészek emlékére.

Az egészséget nem kaphatjuk örökre, de folyamatosan, tudatosan teremthetjük és állapotunkat kontrollja mellett élvezhetjük igazán. Orvosi diplománk, egészségügyi bizonyítványunk nem talizmánok a kórfolyamatok ellen, sok kollégánk, barátunk távozik közülünk e hibás, öntelt képzet következtében. Ön, ugye ismeri saját állapotát, hallgat az apró jelekre és a kollégák bölcsességére? Akkor az Semmelweis Egészség Fórumon a helye!

Dr. Blazsek József

Folytatás a 17. oldalról

lítható betegeknél egy intézményen belül megtörténik az igényes pulmonológiai és kardiológiai kivizsgálás is, ami a betegeknek óriási előny, az orvosoknak pedig nagy könnyebbség. További előnye a fejlesztésnek az igazgató szerint, hogy a medikusoknak be tudják mutatni a primer és a tüdőbetegséget kísérő pulmonális hipertónia közötti különbségeket és hasonlóságokat.

A klinika erősíteni fogja a Semmelweis Egyetemen belül a tüdőgyógyászat, a légzés élettan és a klinikai onkológia tárgyköreit a betegellátás, az oktatás és a kutatás terén egyaránt, ígéri dr. Losonczy György, aki szerint sikeresen működik a Légzési betegségek klinikai élettani alapjai című speciális kollégium, illetve ebben a tanévben indul a Klinikai onkológia című – egyelőre szabadon választható – másik speciális kollégium.

Pozitív perspektíva

A Tömő utcai épületbe költözéstől nemcsak a jobb infrastruktúrát, a szebb és tágasabb környezetet várják, hanem azt is, hogy a

többi egyetemi klinika közvetlen közelébe kerülve valósággá váljon a multimorbid betegek megfelelő pulmonológiai szakellátása is, és fordítva: saját betegeik is igénybe vehessék az egyetemi klinikák által biztosított, magas színvonalú multidiszciplináris konziliáriusi ellátást. Szakmailag pedig megvalósulhat végre a Pulmonológiai Klinika egyetemi integrációja. Könnyű belátni az igazgató szerint, hogy mindez, valamint a Szentágotthai Tudásközpont, a NET-hez, a KOKI-hoz és a új, Tűzoltó utcai Elméleti Orvostudományi Központtal való közelség hogyan fogja a kutató- és oktatómunkát megtermékenyíteni.

– A Pulmonológiai Klinika előtt áll szakmai perspektívát kiemelkedően jónak ítélem, és mindannyian örülünk annak, hogy az egyetem vezetése támogatja törekvéseinket – értékelte a helyzetet az igazgató, aki szerint az elmúlt másfél évben kívülről bizonyos negatív hatások is érezhetőek voltak, ám végül is a szakmai aktivitás és a morális tartás nemcsak folyamatosan fennmaradt, hanem valószínűleg tovább javult ebben az időszakban is.

S. J.

Vietnámi delegáció a gyógynövénykutatás fellegvárában

*Többnapos magyarországi tanulmányúton tartózkodó minisztériumi és kutató szakemberekből álló vietnámi delegáció kereste fel a Gyógyszerésztudományi Kar Farmakognóziai Intézetét szeptember 24-én. A Vietnámi Egészségügyi Minisztérium két és a Vietnámi Gyógynövénykutató Intézet (NIMM) három munkatársa dr. **Nguyen Duy Thuan**, a NIMM igazgató-helyettesének vezetésével fél napot töltött dr. **Szöke Éva** intézetvezető professzor asszonnal és munkatársaival a gyakorlati bemutatókkal egybekötött konzultáción.*

■ **Vu Quang Hung, Nguyen Chien Binh, Nguyen Thai An Phar, Nguyen Ba Hoat, Nguyen Ba Hiep, Nguyen Duy Thuan, Mészáros Péter, Szöke Éva és Kéry Ágnes** az EOK aulájában

Fentiek alapján is megállapítható, hogy a vietnámi-magyar találkozás kölcsönösen előnyös volt a két kultúra és a két – tagadhatatlanul eltérő fejlettségű – szakmaiság között.

Fotó és szöveg: **Blazics Balázs**

Tanulmányútja során az ázsiai küldöttség a magyar gyógynövény ágazat teljes vertikumába – a természetési és feldolgozási kérdésektől a fitoanalitikán át a gyógyszeripari felhasználásig – kívánt bepillantást nyerni. Ennek nyitóprogramjaként tettek látogatást a Semmelweis Egyetemen, a Corvinus Egyetem Kertész-mérnöki Kara és a budakalászi Gyógynövénykutató Intézet mellett. A delegáció intézetünkben laborról laborra járva ismerkedett meg a fitokémiai módszerekkel, így a különböző extrakciós, köztük a flash-kromatográfias és szuperkritikus kivonási módszerekkel, a minta-előkészítési eljárásokkal, valamint az azokat követő nagyműszeres analitikai vizsgálatokkal. Különös érdeklődéssel hallgatták a vendégkutatók a folyadékromatográfia kapcsolt tandem tömegspektrometria alkalmazásának növénykémiai lehetőségeit, valamint az illóolaj kutatásban nélkülözhetetlen tömegspektrometriával kapcsolt gázkromatográfias módszereket. A biotechnológiai laboratórium megtekintésénél kiemelt figyelmet fordítottak a fermentációs és génmanipulációs technológiák, a PCR- és elektroforézis módszerek megismerésére. Nagy elismeréssel tekintették meg az intézet szövettenyésztő laboratóriumának klímazobáját is.

Képzésekkel ismerkedtek

A gyakorlati demonstrációt követően a delegáció az intézet vezetőivel folytatott eszmecsere során oktatási, szakmai, szakmapolitikai, együttműködési kérdésekről tárgyalt. A vendégek részéről igényként merült fel a posztgraduális képzés, ezen belül a Doktori Iskola programjának megismerése. Erről Szöke Éva professzor asszony – aki a Gyógyszerésztudományok Doktori Iskola vezetője is – adott részletes tájékoztatást.

Különös kötődést jelentett a két fél között, hogy a delegáció egyik tagjának felesége évtizedekkel korábban aspiránsként az egyetem Farmakognóziai Intézetében készítette kandidátusi értekezését.

A program zárásaként a tradíciót jelképező,

felújítás alatt lévő Üllői úti főépület után a jövőt jelentő Tűzoltó utcai új Elméleti Orvostudományi Központot is meglátogatta a küldöttség (képünkön), ahol szerencsés időzítéssel még a negyedéves gyógyszerészhallgatók farmakognózia gyakorlatába is betekintheztek.

Érdekes tapasztalat volt megfigyelni a vietnámi kollégák szakmai alázatát, gazdag és feltáratlan gyógynövény kincsük korszerű vizsgálatára irányuló motiváltságát, ami mindvégig érezhető volt látogatásuk során.

Új megállapodás a MOGYE-val

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) küldöttsége, **Tulassay** rektor úr meghívására, július elején Budapestre látogatott. A delegációt **Constantin**

Copotoiu rektor vezette, tagjai voltak: **Nagy Örs** oktatási rektorhelyettes, **Klara Brinzaniuc** tudományos rektorhelyettes és **Gergely István** tanársegéd, a magyarországi egyetemi kapcsolatok koordinátora. A MOGYE elődje, a Kolozsvári Egyetemről levált Orvosi Kar 1945-ben vált önálló egyetemmé, ahol jelenleg orvosi, fogorvosi és gyógyszerész karokon folyik az oktatás, de képeznek ápolókat is. A hallgatók mintegy fele magyar, de a magyar oktatók aránya ennél – egyelőre – kisebb. A MOGYE az egyetlen romániai egyetem, ahol magyar nyelvű orvosi, fogorvosi és gyógyszerész-képzés folyik.

A Semmelweis Egyetem részéről **Tulassay Tivadar** rektor, **Kollai Márk** általános rektorhelyettes, **Karádi István**, az ÁOK dékánja, **Szél Ágoston**, a Doktori Tanács elnöke, **Szabó Zoltán** programigazgató (EMK) és **Sümeghy Gyula** nemzetközi igazgató vettek részt a július 3-i budapesti tárgyaláson. A meg-

beszélésen a küldöttségek kölcsönösen bemutatják egyetemüket, majd a két rektor aláírta az eddigi megállapodást felváltó új együttműködési megállapodást.

■ **Karádi István, Kollai Márk, Gergely István, Nagy Örs, Tulassay Tivadar, Constantin Copotoiu, Klara Brinzaniuc, Szabó Zoltán, Szél Ágoston és Sümeghy Gyula**

Az új megállapodás a hallgatócserét – az európai tendenciákkal összhangban – az Erasmus-programba tereli, miközben felemeli az oktatói, kutatói és rezidens cserekontingenst 8-ról 12 hétre, éves szinten. A dokumentumban külön nevesítésre került továbbá a doktori iskolák közötti együttműködés, a TDK-ban történő kölcsönös részvétel lehetősége, a kutatási kooperáció (FP7), valamint a marosvásárhelyi egészségügyi menedzserképzés elősegítése.

Sümeghy Gyula

A molekuláris idegtudományok új központja

A nyolcadik éve működő Semmelweis Genomikai Hálózat 60. előadásán, október 1-jén mutatkozott be az újonnan létrehozott Molekuláris Neurológiai Központ (MNK). Az új részleg az OPNI bezárása után a Neurológiai Klinika kebelén belül, dr. Molnár Mária Judit vezetésével kezdte meg működését.

A központ bemutatkozó előadásorozatát megnyitó **Tulassay Tivadar** rektor hangsúlyozta az OPNI felszámolása utáni értékmentés jelentőségét, majd prof. **Bereczki Dániel**, a Neurológiai Klinika igazgatója üdvözölte az egybegyűlteket. Az ülést vezető dr. **Molnár Mária Judit** elmondta, hogy az MNK-ban három orvos, két biológus, egy egyéb diplomás, négy szakaszszisztens, egy nem szakképzett dolgozó tevékenykedik a következő célok mentén: a molekuláris idegtudományok alkalmazása a klinikai gyakorlatban és a kapcsolódó kutatásban, azaz 1. A központi és perifériás idegrendszer örökletes betegségeinek diagnosztikája, kezelése, gondozása. 2. Poligénes, multifaktoriális neurológiai kórképek (dementiák, Parkinson-kór) genetikai rizikótényezőinek feltárása, kezelése. 3. A ritka, nehezen diagnosztizálható neurológiai betegségek diagnosztikája, kezelése és gondozása. 4. A klinikai tapasztalat, adatbázisok és biológiai minták segítségével a neurológiai és neuropsychiatriai kórképek molekuláris pathogenesisének kutatása, új terápiás targetek megjelölése. 5. Pharmacogenomikai vizsgálatok végzése.

Speciális kórképek

Az MNK-ban folyó betegellátás során, melyet elsősorban Molnár Mária Judit és **Bereznai Benjamin** teljesít, neurológiai szakvizsgálat, speciális ritka kórképekben szenvedők gondozása, EMG/ENG vizsgálatok, idegblokkádok illetve izom/ideg/bőrbiopsziák végzése történik. A fekvőbetegek ellátása a Neurológiai Klinikán dr. **Lovás Gábor** és dr. **Vastagh Ildikó** kollaborációjával valósul meg.

A *neurogenetikai diagnosztika* keretében jelenleg a következő tevékenységekre kerül sor:

- I. Mintaelőkészítés (DNS, RNS, protein izolálás, tárolás, fibroblaszt tenyésztés, tárolás)
- II. Trinukleotid repeat betegségek: Huntington kór diagnosztika
Spinocerebellaris ataxia 1,2,3,6,7 típus vizsgálata
- III. Mitochondriális betegségek: mtDNS deletio szűrés, mutációs hot spotos szűrés
pl. (A3241G), T8993G, T8993C, A8344G)
mtDNS teljes szekvencia analízis
ANT1 gén szekvencia analízis
- IV. Extrapiramidális kórképek: Parkinson-kór: Park2 gén és synuclein gén vizsgálata
Dystoniák: DYT1 gén vizsgálata
- V. Izomdystrophiák diagnosztikája: Dystrophin deletio vizsgálata
Dystrophin és dystrophin-glycoprotein komplex fehérjék, egyéb cytosolikus izomdystrophiát okozó proteinek Western blot analízise

- VI. Herediter neuropathiák: Autosomalis dominánsan öröklődő PMP22, EGR2, MPZ gének vizsgálata
Az X-kromoszomális öröklődő CMT-ben a connexin pontmutáció szűrése
Herediter neuropathia pressure palsy (HNPP), alagut sy.
 - VII. Mongogénes stroke syndroma: CADASIL-ban Notch 3 gén vizsgálata
MELAS mutáció vizsgálata az mtDNS-ben
 - VIII. Genetikai rizikótényezők vizsgálata: Stroke: thrombocyt glycoprotein receptor polymorfizmus, Leiden és MTHFR mutáció elemzés
Dementia: ApoE genotipizálás
- Neurobiopsziás diagnosztika:
Izom-, ideg-, bőrbiopsziák fény és elektronmikroszkópos feldolgozása, speciális myopatológiában használatos hisztokémiai és immunhisztokémiai metodikákkal.

Az MNK *tudományos kutatása* elsősorban a következőkre terjed ki:

- Biobanking
- Mitochondriális betegségekben ANT1 aktivitás, PBR receptor és specifikus ligandjainak hatás-elemzése, MtDNS betegségek genetikai epidemiológiai vizsgálatai
- Izomdystrophiákban plasmid mediálta gén transzfervizsgálata
- Herediter neuropátiákban: genetikai és immunológiai eltérések coexistencia vizsgálata
- Parkinson-kórban monogénes Parkinson-kór vizsgálata
- Susceptibilitási gének vizsgálata: myasthenia gravisban, fiatalkori stroke-ban, ADHD-ban, exfoliatív szembetegségekben.

A fentiek közül több kutatási témába az egyetem egyéb intézetei és külföldi munkacsoportok is bekapcsolódnak.

Tudományos eredmények

A munkacsoport eddigi tudományos eredményeit tíz rövid előadás mutatta be a csoport tagjai, illetve a külső kollaborációkban résztvevők közreműködésével. Dr. Bereznai Benjámin, az MNK idén PhD fokozatot szerzett neurológus szakorvosa a korai kezdetű generalizált dystoniákra jellemző széles klinikai fenotípus spektrumról beszélt. Dr. **Valikovics Attila** a BAZ Megyei Kórház Neurológiai Osztályának vezetője szintén egy mitochondriális betegségről számolt be, ahol a klasszikus fiatalkori stroke syndroma hátterében a myoclonus epilepsziára hajlamosító genetikai hibát sikerült azonosítani. **Reményi Viktória**, a központ V. éves ELTE biológia szakos TDK hallgatója is a fiatalkori stroke genetikai hátterének vizsgálatáról beszélt. Az I. Gyermekklinikáról dr. **Szónyi László** a

■ **Karádi István** dékán, **Ádám Veronika** rektorhelyettes, **Tulassay Tivadar** rektor, **Molnár Mária Judit** és az előadás közönsége

dystrophinopathia és a sükettség érdekes társulását ismertette egy szabolcsi család esete kapcsán. Dr. **Diószeghy Péter**, a nyíregyházi Jósa András Kórház Neurológiai Osztályának vezetője, mint a központ régi együttműködő partnere, egy közösen felderített család esete kapcsán a central core és a nemalin myopathia ritka együttes előfordulásáról beszélt. Dr. **György Ilona**, a DEOEC Gyermekklinika nevében egy évekre visszamenő kollaboráció egyik érdekes esetét, a nyomásérzékeny herediter neuropátiát mutatta be. Dr. **Miltenberger-Miltényi Gábor**, aki jelenleg a liszaboni egyetem humángenetikai laboratóriumát vezeti, a jövő kollaborációs lehetőségeiről beszélt.

A tudományos rendezvény utolsó blokkjában olyan orvoskollégák kaptak szót, akik nem követhették az MNK-t új helyére, egyetemünkre, de az OPNI-ban még együtt végeztek tudományos munkát. Dr. **Mede Katalin** egy herediter spasticus paraparesisben szenvedő család esetének ismertetése kapcsán a szinergisztikusan fellépő mutációk hatását elemezte a klinikai fenotípusra. Dr. **Perényi József** főorvos pedig egy új neurológiai kórképről, az ataxia, okulomotorius apraxia 2 típusáról számolt be a jelenlévőknek. A munkacsoport Magyarországon először diagnosztizálta ezt a betegséget, melynek hátterében a világon eddig még le nem írt A5563G homozigóta mutációt találtak a senataxin génben. A mutációhoz társuló fenotípust az előadó részletesen ismertette.

A nagyon magas színvonalú előadó-délutánt **Karádi István** dékán úr szavai zárták be.

Dr. **Falus András**

Együttműködés megújítása

Szeptember 23-29. között egyetemünkre látogatott **Elizabeth Ward**, a New York Medical College hallgatócseréért felelős munkatársa, akivel a New York Medical College és a Semmelweis Egyetem közötti együttműködési megállapodás megújításának előkészítésére is sor került. A megállapodás továbbra is a hallgató- és oktatócserét, könyvtárak együttműködését, valamint a két intézmény tudományos kutatásaiban való részvételét fogja támogatni.

Megváltozott hívószámaink

Egyetemünk telekommunikációs rendszerének dinamikus fejlesztése és terjeszkedése következtében a közelmúltban sikeresen megtörtént a vezetékes mellékállomások hívószámainak 4 számjegyről 5 számjegyre történő átállítása.

Ezzel minden meglévő mellékállomás 4 jegyű hívószáma egy 5-ös előtaggal egészült ki. A Tűzoltó utcai új Elméleti Orvostudományi Központ (EOK) távközlési rendszerének október-novemberben bekövetkező üzembe helyezésével megnyílik az egyetemi távközlési rendszerben a 6-os számmező, tehát az EOK épületében a mellékállomások hívószámait 60000-tól kezdve osztják ki (a 60000-es szám a recepciósé lett). A számmező bővülése okán elkerülhetlenné vált az egyetemi (Pannon) mobiltelefonokról a vezetékes mellékállomások rövidített hívószámon történő hívásának módosítása is. Eddig mobiltelefonról vezetékes mellékállomást 0 előválasztóval 4 számjegyre lehetett hívni: **0XXXX** (XXXX a mellék régi, 4 jegyű hívószáma, például: 01300 Távközlési Osztály). Október elsejétől mobiltelefonról vezetékes mellékállomást 0 előválasztóval 5 számjeggyel kell hívni: **0YXXXX** (XXXX a mellék régi, 4 jegyű hívószáma, az Y értéke pedig 5 vagy 6 lehet, például: 051300

Távközlési Osztály, 06XXXX EOK mellék). Az egyetemi mobiltelefonok rövidített hívószámon való elérhetősége nem változott meg, tehát továbbra is 4 számjegyen történik

Szakmenedzseri diplomaosztó

Harmincketten vehették át egészségügyi szakmenedzser (MSc) diplomájukat október 16-án, csütörtökön a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központjában (EMK). A diplomaosztó ünnepségen dr. **Szócska Miklós**, az EMK megbízott igazgatója és dr. **Stubnya Gusztáv**, az egyetem stratégiai főigazgatója búcsúztatta a diákokat. A végzős hallgatók nevében dr. **Hankó Balázs** és dr. **Mári Róbert** mondtak köszönetet, majd az Öregdiák-fórumon a korábban szintén itt diplomát szerzett dr. **Török Krisztina** egészségügyi szaktanácsadó tájékoztatta a résztvevőket az egészségügyi uniós fejlesztési lehetőségeiről. Részletes tudósítást későbbi lapszámunkban olvashatnak.

S.J.

(mellékről: 0*YYYY, mobiltelefonról: YYYY). Az átállást **Kunszabó Gergely** távközlési osztályvezető koordinálja.

A tervek szerint a 2009-es évben a 6-os számmezőbe integrálódnak majd az Egészségtudományi Kar és a Testnevelési és Sporttudományi Kar távközlési rendszerei.

-t.a.-

Külföldi vendég

Szeptember 16-án délután fél négykor a Högyes Tömbben a Magyar Kémikusok Egyesülete és a GYTK Szerves Vegytani Intézete közös rendezésében, a GDCh-MKE együttműködés „George de Hevesy - Lecture” program keretében, előadást tartott prof. dr. dr. h.c. **Lutz F. Tietze** (Institute of Organic and Biomolecular Chemistry Georg-August-University). Előadásában („A Biochemical Approach for a Selective Treatment of Cancer Using Monoclonal Antibody-Enzyme Conjugates”) a rákkutatás gyógyszerkémiája területén nemzetközileg is kiemelkedően jelentős eredményeket ismertette. Ezután szabad diszkuszió következett. Az ülés moderátora dr. **Mátyus Péter**, a Szerves Vegytani Intézet igazgatója, a Magyar Kémikusok Egyesületének elnöke volt.

Figyelemre érdemes kiállítás a KÚT-ban

Képzőművész hallgatók munkáiból rendezett kiállítás megnyitójára szólta a meghívó a Kútvolgyi Klinikai Tömb Rendelőintézet Kiemelt Egészségügyi Szolgálatának „A” folyosójára és váróba még a meleg júniusban. A Magyar Képzőművészeti Egyetem és a Semmelweis Egyetem együttműködésének újabb eredményeként jött létre ez a tárlat, ahol huszonkét fiatal művész huszonhat alkotását tekinthették meg az érdeklődők. A megnyitó ünnepségen bensőséges köszöntő szavakat mondott prof., dr. **Tulassay Tivadar**, egyetemünk rektora, a kiállítást pedig dr. **König Frigyes**, a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora nyitotta meg, méltatva a két egyetem közötti kapcsolat fontosságát. A kiállításnak helyet adó földszinti „A” folyosót és az itt kialakított két nagy várot a nemrég befejeződött felújítás alkalmával barátságos színekkel, elegánsan kényelmes berendezéssel tették kellemesebbé a várakozóknak. A fejlesztési program keretében kibővített és megújított Kiemelt Egészségügyi Szolgálat területén a legtöbb vizsgálatot és konzultációt a három új belgyógyászati rendelőben végzik. Az osztály belgyógyászati rendelésén látják el az állami vezetőket, és működik itt foglalkozás-egészségügyi rendelés is.

■ König Frigyes és Mátyási Péter

A kiállítás házigazdája, dr. **Szócska Gábor**, a szolgálat igazgatója, büszkén mutatta be a tárlatot a vendégeknek, és hosszan elbeszélgetett a fiatal alkotókkal. A belgyógyász szakorvos, egészségügyi menedzser 2006 januárjáról vezeti a Kútvolgyi Rendelőintézet járóbeteg-ellátását. Korábban az Aktív Képzési Stúdiót irányította, valamint dr. **Palicz Tamással**, a KÚT jelenlegi orvosigazgatójával a „Mintakórház Magyarországon – Flagship Hospital in Hungary” Tempus-Phare (1999-2001) projekten dolgozott, koordinátorként, kontaktorként. A kiállítást szemlélve nem kétséges, hogy osztályán ma is a humánus a legfontosabb. A részlegben a kiállítás a bónusz, hosszan leköthetik a szemet a színek és a formák. **Várhelyi Csilla** sejtelmes fényei, **Mátyási**

Péter víztükreinek csillogása, **Páljános Erzsébet** étvágygerjesztően szellemes csendéletei, **Szabó Andrea Cecília** és **Kroó Anita** címtelen etűdjei hosszú percekre lefoglalják a szemet és a lelket. **Zabó Péter**, **Bartos Viki**, **Bodolóczki Linda**, **Nádas Eszter**, **Benkő Kati**, **Jakucs János**, **Tatai Ági**, **Korcsmár Eszter**, **Bezerédi Zsófia**, **Adorján Éva**, **Koós Gábor**, **Császár Vera Makina**, **Kuceczik Ágnes**, **Nagy Benjamin**, **Vovk Darja**, **Podmaniczky Ági**, **Pinczés József** és **Mihalik Gabriella** mind nagyszerű fiatal alkotó, akik megérdemlik az elmélyült figyelmet. S tudvalévő: a művészet az elgondolkodtatás révén sok esetben gyógyít...

Urbán Beatrice

Emléktábla-avatás

Dr. **Ferenczy Károly** egykori egyetemi magántanár tiszteletére családja nevében emléktáblát helyez el leánya, dr. **Ferenczy Judit** november 7-én délután három órakor az V. Kossuth L. u. 1. számú ház kapubejárójában. Az Árkövy-díjas Ferenczy professzor a fogászati röntgenológia magyarországi meghonosítója, tudományának egyik meghatározó egyénisége volt, az első hazai önálló – a társadalombiztosítás keretében működő – fogászati röntgenosztály megalapítója.

-ta

Orvosi kommunikáció: a gyógyító kapcsolat

Az orvoslás egyik legnagyobb paradoxona: soha nem volt annyira fejtett az orvostudomány, mint korunkban, ám soha nem voltak annyira elégedetlenek az emberek az orvosokkal, mint napjainkban.

Az utóbbi években alig van olyan hét, amikor ne érné támadás és kritika az orvosok gyógyító tevékenységét. A betegek és hozzátartozók általában azzal a bánásmóddal nincsenek megelégedve, amelyet az orvosok és az ápoló személyzet részéről tapasztalnak, és ennek következményeként gyakran megkérdőjelezzik a gyógyítók szakmai kompetenciáját is. Sokszor később kiderül, hogy szakmai mulasztás nem történt, csak a kommunikációval volt probléma. (Egy amerikai vizsgálat szerint az orvosi gondatlansági perek 85%-a a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásán vagy annak hibáin alapul.) Mindez az orvosokkal való elégedetlenséghez, egyfajta orvosellenes közhangulathoz vezet.

A megváltozott orvos-beteg kapcsolat másik sajátosságát jelzik azok a vizsgálati eredmények, amelyek rámutattak az orvossal együtt nem működő betegek rendkívül magas arányaira. Ezek szerint a betegek 20-40%-a egyáltalán nem veszi be az orvos által rendelt gyógyszereket, a krónikus betegek átlagosan 50%-a pedig nem az előírásoknak megfelelően szedi a gyógyszereit. Mindezek hátterében többek között az információk átadásának a hiányosságai állnak. A mindennapi orvosi gyakorlatban további gondot jelentenek bizonyos nehéz kommunikációs helyzetek, mint például a rossz hírek közlése, a betegségtudat nélküli páciensekkel való kommunikáció, vagy az indulatos betegekkel való kapcsolatot.

Együttműködés elérése

Az elmúlt évtizedekben a nyugat-európai és az amerikai orvoscépzésben egyaránt elterjedté vált az orvosi kommunikáció oktatása. Magyarországon elsőként 1993-ban a SOTE-n vezették be ezt a tárgyat az orvoscépzésbe, az újonnan alakuló Magatartástudományi Intézet keretei között. A tantárgy 2003-ig kötelező volt, a kreditrendszer bevezetésével átmenetileg a kötelezően választható körbe került (ebben az időszakban gyakorlatilag minden orvostanhallgató felvette), majd a 2008-2009-es tanévtől az új curriculum részeként ismét kötelező tárgy lett.

A kommunikáció oktatás központi részét képezik azok az ismeretek és készségek, amelyekre minden orvosnak minden nap szüksége van a diagnózist megalapozó infor-

mációk megismeréséhez, és a beteg megfelelő együttműködésének eléréséhez. Ennek érdekében a képzés része a bizalomteli orvos-beteg kapcsolatot megalapozó mód-

■ Németh Erzsébet, Pilling János, Kovács Mónika, Sándor Imola, Stauder Adrienne, Cserháti Zoltán

szerek ismertetése, a diagnosztikai interjú kommunikációs technikáinak bemutatása, a betegtájékoztató és a terápiás betegoktatás módszereinek gyakorlása, valamint a meggyőzés technikáinak, az együttműködést javító módszereknek a megismerése.

Gyakorlatorientált képzés

Az oktatás másik fő területe a nehéz kommunikációs helyzetek kezelésének gyakorlása. Ennek részeként foglalkozunk a baleset átélttel való kommunikációval, a vizsgálatok és a kezelések ellen tiltakozó gyermekekkel való kapcsolattal, a tüneteiket titkoló szenvedélybetegekkel történő kommunikációval, az eltérő kultúrájú betegekkel való kapcsolattal, a szexuális kérdésekről folytatott beszélgetésekkel, a gyógyíthatatlan betegség és a halálhír közlésével, az öngyilkosság témaköréről való beszélgetéssel és az indulatos, agresszív betegekkel való kapcsolattal. Ezek a helyzetek az orvosok számára érzelmileg is igen megterhelőek, ezért nem csupán a betegek érdeke, hogy az orvos megfelelően tudja kezelni a nehéz helyzeteket.

Az orvosi kommunikáció oktatásának leg-

főbb célja, hogy a mindennapi gyakorlatban hatékony kommunikációs módszereket ismertessen meg a hallgatókkal. Ennek érdekében a képzés kifejezetten gyakorlatorientált. Az orvostanhallgatók a kommunikációs helyzeteket részben szituációs gyakorlatok segítségével gyakorolhatják, részben úgynevezett oktatóbetegek segítségével. Az oktatóbetegek előzetes képzésen részt vevő laikusok, akik segítenek a különböző orvosi kommunikációs helyzetek modellezésében,

s visszajelzéseket is adnak a gyakorlatokban résztvevő hallgatóknak. Oktatásunkban jelentős szerepet kapnak az oktatófilmek, amelyek között nemcsak külföldi egyetemek anyagai találhatóak meg, hanem immár saját oktatói csoportunk által készítették is. Az oktatás másik, igen népszerű módszertana a terepgyakorlat, amelynek során a hallgatók a mindennapi orvosi gyakorlatban figyelik meg a kommunikáció oktatásban szereplő helyzeteket.

Oktatási módszereink sokszínűségét részben a hallgatók klinikai tapasztalatainak hiánya hívta életre. Az orvosi kommunikáció oktatása az elsőévesek körében történik, akiknek sem ismereteik, sem tapasztalataik nincsenek még az oktatásban szereplő helyzetekről. Hallgatóink rendszeres visszajelzése, hogy a tantárgyat felsőbb évfolyamokon kellene oktatni.

Jelentős tananyagfejlesztés

Az oktatás tananyaga a közelmúltban második, átdolgozott kiadásban megjelent, Pilling János által szerkesztett Orvosi kom-

Medical communication: the healing connection

One of the biggest paradox of healing: the medical science has never been so highly developed like in our age, though people have never been so displeased with the doctors like nowadays.

In the latest years there have been hardly a few weeks when the doctor's healing activity hasn't been attacked and criticized. The patients and their relatives are usually displeased with that treatment, which they experience on the part of the doctors and the nursing staff, and in consequence of it they often query the healers' professional competence as well.

Many a time later it comes to light that professional omission hasn't been happened, merely there has been problem with the communication. According to a research performed in the United States 85 percent of the medical carelessness cases are based on the omission or the failures of the information obligation. It leads to discontent with the doctors and a sort of anti-doctor morale.

Another specific feature of the changed doctor-patient relationship is indicated by those research results, which showed extraordinary high proportion of those patients who doesn't cooperate with the doctors. According to these research results 20-40 percent of the patients don't take the medicine prescribed by the doctor, and on the average 50 percent the of chronic patients take the medicine not in accordance with the prescriptions. The neglects of giving information, educating and persuading the patients are in the background of all these. In the everyday medical practice certain difficult communication situations, for example telling bad news, communication with patients without sense of illness or connection with hot-tempered patients mean further problems.

The difficult situations mean a psychic strain for the doctors as well, so it isn't only the patient's interest that the doctor could suitably treat them.

János Pilling

(Photo on the 22. page)

Külföldi-magyar hallgatói kapcsolatok egyetemünkön

Csak a szokottnagy, ám szokatlanul vidám turistatömeg fogadta a járókelőket május első, már-már nyári napsütéses szombatján a Pesti Korzón. Kanadai, amerikai, török, német, japán és még oly sok, távoli országból érkezett fiatal gyülekezett sétahajójára várva, akikben egy dolog bizonyosan közös: mindannyian a Semmelweis Egyetem hallgatói.

Ősszel érlelődött meg mentoromban, **Ligeti Erzsébet** professzor asszonyban a gondolat, hogy ismerjük meg jobban a Semmelweis Egyetem angol és német nyelvű képzésében részt vevő hallgatóit – mondja **Szappanos Ágnes**, a Kerpel-Fronius Ödön Tehetség gondozó Program (KFTP) mentorált PhD hallgatója. A cikket következő lapszámunkban olvashatják.

Folytatás a 22. oldalról

munkáció tankönyv, amely a négy hazai orvosi egyetem kommunikáció oktatóinak együttműködésével készült. Mivel – eltérő tematikával, választható tárgyként – a gyógyszerészeti karon is folyik kommunikáció oktatás, ehhez is készült tankönyv, **Németh Erzsébet** munkájaként. (Magyarországon mindezek a területek újszerűek, ezért az elmúlt 15 évben jelentős tananyagfejlesztést végeztünk: csoportunk átlagosan két évenként készített el egy-egy újabb jegyzetet vagy tankönyvet a graduális és a posztgraduális képzésekhez.)

Oktatásunknak folyamatosan bővülő részét jelentik a posztgraduális képzések. A kommunikáció a jelenleg praktizáló orvosok és gyógyszerészek többségének az egyetemi éve alatt még nem volt része a curriculumnak. Számukra akkreditált továbbképzéseket szervezünk, részben a kommunikáció mindennapos technikáival kapcsolatban (ilyen a 2005 óta működő Williams Életkézségek kommunikációs készségfejlesztő program), részben a kommunikáció néhány nehezebb területével kapcsolatban. Ez utóbbi területen legutóbbi képzésünk a rossz hírek közlésével és a haladók betegekkel való kapcsolattal foglalkozott, a következő az agresszív betegekkel való kommunikációról szól majd.

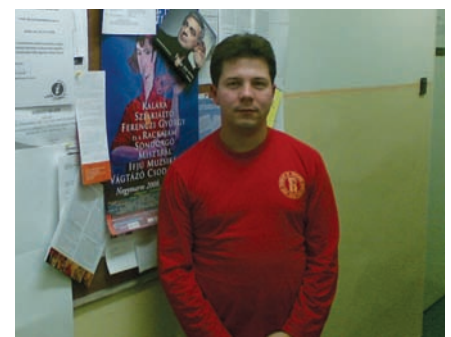
Pilling János

Programmal a fogyatékkal élőkért

Egyetemünkön is tanulnak fogyatékkal élő hallgatók. A legnagyobb fogyatékosági csoportot a dislexia-diszgráfia maradványtünetekkel rendelkezők alkotják. Őket követik a hallás-, illetve látássérültek. Halmozott fogyatékosággal élők is vannak, számuk 10 alatti.

Tanulmányaikat eszközkölcsonzással, tanácsadással és plusz tantárgyi konzultációk megszervezésével tudják segíteni. Az oktatási tárca által előirányzott emelt hallgatói normatíva adja ennek a forrását.

A hallássérültek számára folyamatban van a C-print nevű jegyzetelő program (N.T.I.D Rochester, USA) magyar nyelvre történő adaptálása. Erre a kormány által megbízott közalapítvány már elkezdte kidolgozni pályázati rendszerét. Mint azt **Horváth Balázs**, az egyetem fogyatékosügyi koordinátora elmondta: a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány legutóbbi szakmai megbeszélésén jelezte a Szociális és Munkaügyi, valamint az Oktatási és Kulturális Minisztérium képviselőinek, hogy a felsőoktatásban tanulmányaikat folytató hallgatók már nagyon várják ennek a programnak a beindítását, hiszen ezzel legfőképpen a hallássérültek egyetemi, főiskolai tanulmányait tudják nagymértékben segíteni. A koordinátor tervei között szerepel, hogy a közeljövőben dislexia-diszgráfia témakörében szimpóziumot szervezzen.

■ **Horváth Balázs**

Az esemény meghívott előadója **Vannay Aladárné** igazságügyi szakértő lesz.

A Semmelweis Egyetem fogyatékosügyi koordinátora közvetlenül megkereshető e-mailen a fek.koordinator@mail.hupe.hu címen, telefonon a 487-9200/1154-es melléken, vagy személyesen a Testnevelési és Sporttudományi Karon (1123 Budapest, Alkotás út 44.) az Új épület I. emelet 110-es szobájában.

Ilonka Mária

{2008|11|07-09}

ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI ÉS KULTURÁLIS FESZTIVÁL

Előadások, beszélgetések, kerekasztalok

Hősiesen véres utazás tabulandba (Dancs István)
Kiképzés (Vitray Tamás)
A Mogendovid és a Fekete Négyzet között (Konstantin Akinsha)
Vallás és politika (Buda Péter-Gábor György)
Halévi utazása (Schein Gábor)
Zsidó nők és New York (Imre Juli)
A kortárs zsidó film reneszánsza (Frank Stern)
Civilizáció és szifilizáció (Rác András)
Ajvė... gyilkosság! (Heller Gábor)

Napijegyek 3800 Ft-tól!

Koncert: Shkayach Unplugged – NU KLEZ JAZZ

Limmudkeset
egy paletta sok ecsettel

Kikapcsolódás, közösség, hagyomány

Kalácssütés, tai chi, krav maga, chi-kung, havruta tanulás, gyerekprogramok

Vér, véér, véééér! Nők és férfiak a konyhában

Tabuk nélkül – a „Heti Hetes” kesetes verzója

Kueter Red Hat American Jewish Joint Distribution Committee JDC CFF NOFUND

Budai Sport Hotel, 2008. november 7-9. www.keset.hu

Jó tanuló – Jó sportoló kitüntetés

Pályázati felhívás

Beadási határidő: **december 10-én** 16⁰⁰ óráig, vagy postán 24⁰⁰ óráig.

A pályázattal kapcsolatos részletes feltételekről és szabályokról a Semmelweis Egyetem Szenátusának 29/2007. (II.22.) számú határozatával elfogadott szabályzat rendelkezik: [www.sote.hu/Intranet/Egyetemi Szabályzatok](http://www.sote.hu/Intranet/Egyetemi_Szabalyzatok) címszó alatt, vagy személyesen a sportközpontban és a dékáni hivatalokban.

Pályázati lapok letölthetők a Testnevelési és Sportközpont, Sporttelep honlapjáról: www.sote.hu/sportközpont

Verdi: Don Carlos a TF-en

Az opera koncertszerű előadása **november 10-én 18 órakor** lesz a TF Dísztermében

Zongora: Salgó Tamás, a Magyar Áll. Operaház karnagya
Műsorvezető: dr. Pavlik Gábor egyetemi tanár
Mindenkit szeretettel várnak!

Habilitációs előadás

Dr. **Prohászka Zoltán** habilitációs kollokviuma „Daganatok immunterápiája” címmel november 21-én 10.30-tól lesz az I. sz. Sebészeti Klinika (Üllői út 78.) tantermében.

MEDICOMM
Nyelviskola

Angolul a rendelőben!
Orvosi angol szaknyelvi tanfolyamok!

Hogyan kérdezzük ki a betegeket?
Miképp konzultáljunk kollégáinkkal?
Mindezt elsajátíthatja a Medicomm Nyelviskolában!

Orvosi angol intenzív szaknyelvi tanfolyam:
November 3-7. és December 1-5. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Fogorvosi angol intenzív szaknyelvi tanfolyam:
November 10-14. és December 8-12. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Hétfégi IELTS vizsgára felkészítő tanfolyam:
November 22-től! (30 óra, szombatoként 6 tanóra)

IELTS vizsga felkészítő intenzív tanfolyam:
november 17-21. és december 15-19.

Állásinterjúra felkészítő tanfolyam:
november 16-án és 23-án!

Hétfégi orvosi angol szaknyelvi tanfolyam november 8-tól!

Profex nyelvvizsga felkészítő hétfégi tanfolyam november 8-tól.

Érdeklődni: 06 30 270 7316 www.medicomm.hu

SEMMEIWEIS BÁL
2009

Szépművészeti Múzeum
2009. január 31., 19.00 h

Védnök: Dr. Éger István, a Magyar Orvosi Kamara elnöke
Horváth Tamás, a Magyar Gyógyászorvosok Kamara elnöke
Díszvendég: Melocco Miklós, szobrászművész

Az est háziasszonya:
Teszári Nóra, a Duna Televízió műsorvezetője

Fellépő szárvendégek:
Kertesi Ingrid, a Magyar Állami Operaház magánénekes
Kaposi Gergely, a Győri Nemzeti Színház főzeneigazgatója
Tóth Vera
AbrakaZabra Együttes
Győri Balett Együttese
Győri Nemzeti Színház Filharmonikus Zenekara
Catering: Medúza Catering

On-line információ:
www.convention.hu

Egy szakmáért egy életen át

Kevesen mondhatják el a gyógytornászok közül, hogy jelen voltak a ma már egyre népszerűbbé váló szakma születésénél, és aktívan részt vettek annak formálásában, fejlődésében. Dr. Tringer Lászlóné segédgyógytornászként kezdte, s kitartó munkával és folyamatos tanulással jutott egyre feljebb a ranglétrán, neve pedig mára fogalommá vált a kollégák körében. Az ETK Fizioterápiai Tanszékének leköszönt vezetőjével beszélgettünk.

– Érettségi után ismeretség révén kerültem be a Rózsadombon működő Heine Medin Kórházba, ahol segédgyógytornászként alkalmaztak 1961-ben. Kemény kiképzésben volt részem, dr. **Lukács László** intézményvezető mindenkitől precíz, pontos munkát várt el. A magas követelmények mellett azonban a légkör nagyon kellemes volt, itt szerettem bele a szakmába – idézi fel a kezdeteket a docens asszony.

Nem kis feladattal kellett a kórházban a megbirkózniuk, a gyermekbénulás ebben az időszakban tombolt az országban. A lelkesen és alázattal végzett munka meghozta gyümölcsét: a vezető főorvos maga ajánlotta be többedmagával a pályáját kezdő fiatal lányt az Állami Gyógytornászképző Iskolába. A **Madzsar Alice** nevével fémjelzett képzőhelyen magas szintű funkcionális anatómiai tudást követeltek a hallgatóktól, az innen kikerülők tehát biztos tudással felvértezve kezdhették el munkájukat.

Amputációk ellen

– Az iskola után az Országos Traumatológiai Intézetbe kerültem 1965-ben, majd 5 évvel később a Szövetség utcai Kórházba, amely akkor érbetegekkel foglalkozó központként működött dr. **Okos Gizella** vezetésével. Gyorsan vezető gyógytornász lettem, és kollégáimmal elindítottunk egy rehabilitációs programot, amely nagyon sikeresnek bizonyult. Az érbetegek mozgásterápiájával szép eredményeket értünk el, számos beteget mentettünk meg a kezelésekkel az amputációtól, és ekkor jelentek meg az első publikációim is erről, az akkoriban még újdonságnak számító témáról. De nem csak gyógyítottunk, hanem oktattunk is, számos egészségügyi főiskolai hallgató töltötte nálunk a gyakorlatát. Rövid idő múlva meghívtak tanítani a OTE Egészségügyi Főiskolai Karára (az ETK elődjére), hol jómagam is diplomáztam 1977-ben – emlékszik vissza. Sajnálta otthagyni a gyógyító munkát, de az oktatásban, a gyógytornász szak, illetve a későbbi tanszék modernizálásában is nagy örömét lelta. Tanársegédként kezdte, mint mindenki más, és fokozatosan lépegett

■ Tringer Lászlóné

előre a ranglétrán. 1994-től irányította a tanszékét. Egy olyan időszakban került vezetői pozícióba, amikor mind az oktatás, mind a szakma hatalmas átalakuláson, fejlődésen ment keresztül.

Minőségi oktatás

– Az elmúlt másfél évtizedben nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi követelményeknek is meg kellett felelnünk. A felsőoktatásban bevezetett reformokat nekünk is követnünk kellett, hogy megérkezhessünk a mostanában bevezetett BSc-képzésig. Gyakran túl gyorsak voltak ezek a változások, néha több átgondolásra lett volna szükség más szakok esetében is. Ennek ellenére megbirkóztunk a feladatokkal. Rengeteg külföldi tanulmányutat szerveztünk a kollégáknak, és számos vendégelőadót fogadtunk más országokból, hogy minél kor-

szerűbb tudást adhassunk át a hallgatóknak. Továbbképzéseket indítottunk, ebben nagy segítséget nyújtott nekünk a kar és az egyetem vezetése. Új tantárgyakat vezettünk be, hogy képzésünk ne különbözzön a nyugat-európaiétól. Kétszer estünk át akkreditáción, és már az első alkalommal nagyon szép minősítést kaptunk. 1996-ban a tanszékét felvették a Nemzetközi Gyógytornász Társaságba, ami szintén nagy elismerést jelentett számunkra – sorolja eredményeiket a szakember, aki 1984-ben szociológusi végzettséget is szerzett.

Megnöött reputáció

Az oktatással együtt maga a szakma is nagyot változott. A gyógytornászok megbecsültsége az elmúlt évtizedekben egyre nagyobb lett.

– Harminc évvel ezelőtt évente 100-150 hallgató végzett gyógytornászként. Ma több képzőhely is létezik, és csak mi több mint 100 diákot veszünk fel erre a szakra. Népszerűvé vált ez a foglalkozás, és szükség is van több szakemberre, mert egyre több területen alkalmazzák őket. Korábban kizárólag a gyógyításban és a rehabilitációban dolgoztak gyógytornászok, ma már részt vesznek a prevencióban is az iskolákban, különböző oktatási intézményekben. Egy-egy betegség kezelésére szívesen alkalmazzák őket alapítványok, sőt megjelentek az otthonápolásban is. Ma már elmondhatjuk, a születéstől a halálig minden életszakaszban ott vannak a gyógytornászok. Szerencsésnek tartom magam, hogy ezt a hatalmas fejlődést végigkísérhettem, és aktív részese lehettem.

Dr. Tringer Lászlóné természetesen nem vett búcsút munkahelyétől. Segíti tanszékvezető utódját a munkában, oktat, és a Magyar Gyógytornászok Egyesületének elnöki pozíciója is sok teendővel jár. A mindennapi kötelezettségek mellett azért egy kicsit nagyobb szerep jut a következő években a családnak: otthon három gyermeke és hét unokája várja.

Pap Melinda

Megállapodás svájciakkal

Az ETK vezetősége szeptember végén, október elején a svájci Luganóba utazott, ahol megbeszéléseket folytatott a University Ludes intézménnyel, amely májusban kereste meg egyetemünket. A tárgyalások eredménye egy gyógytornász területen zajló együttműködési megállapodás lett.

Egyetértési nyilatkozat

Egyetértési nyilatkozatot írt alá szeptember 17-én az ETK az aradi Vasile Goldis Egyetemmel. A két intézmény a jövőben igyekszik együttműködési megállapodást kidolgozni, mely hallgatói, oktatói csereprogramot és közös tantervfejlesztést céloz ápolástudományi területen.

Tudományünnepi egyetemi rendezvények

Egyetemünk az idén is csatlakozik a Magyar Tudomány Ünnepe november 3. és 30. között országsszerte zajló rendezvénysorozatához. Két hagyományos ünnepi ülésünk és a Semmelweis Symposium mellett más orvos-, illetve egészségtudományi szakmai találkozók színesítik még a palettát, melyekről a továbbiakban olvashatnak rövid ismertetőt.

Huzella-Jendrassik emlékülés

Időpont: november 4. 14 óra
Helyszín: Nagyváradi téri Elméleti Tömb Tanácsterem

Program:

Elnöki megnyitó: prof. dr. **Ádám Veronika** tudományos rektorhelyettes

Jendrassik Ernő emlékelőadás – dr. **Merkely Béla** egyetemi tanár, igazgató (Kardiológiai Központ – Kardiológiai Tanszék): „A szívelektrofiziológia és az invazív kardiológia új módszerei”

Az emlékérem és díszoklevél átadása Huzella Tivadar emlékelőadás – dr. **Csanády László** egyetemi adjunktus (Orvosi Biokémiai Intézet): „A CFTR klorid csatorna, egy modell ABC fehérje kapuzási mechanizmusának vizsgálata”

Az emlékérem és díszoklevél átadása

Semmelweis emlékülés

Időpont: november 13. 15 óra
Helyszín: NET Tanácsterem

Program:

Elnöki megnyitó: prof. dr. **Ádám Veronika** tudományos rektorhelyettes

Program:

Semmelweis Ignác emlékelőadás – dr. **Falus András** egyetemi tanár, igazgató (Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet): „Paradigmaváltás az élettudományokban; quo vadis rendszer-szemléletű biológia?”

Az emlékérem és díszoklevél átadása

TOVÁBBI ESEMÉNYEK

III. Életmód Konferencia

Címe: **„A munkahelyek hatása az egészségre”**

Időpont: november 12. 9 óra

Helyszín: NET Tanácsterem

Szervező: Semmelweis Egyetem Közegészségtani Intézet

Információ: prof. dr. **Tompa Anna** konferenciaelnök (tomann@net.sote.hu), **Szentgyörgyi Hajnal** (szenhaj@net.sote.hu),

telefon: 210-2954

„Nanomedicina” tudományos szimpózium

Időpont: november 20. 14 óra

Helyszín: Magyar Tudományos Akadémia Felolvasóterem

Szervező: Semmelweis Egyetem, Pannon Egyetem, Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közalapítvány

Védnök: MTA, Semmelweis Egyetem, Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közalapítvány

Elnök: **Magyar Kálmán** akadémikus

Információ: prof. dr. **Rosivall László**

(rosivall@net.sote.hu),

telefon/fax: 2100-100, 06-20/8259756

„Bor és Egészség” tudományos szimpózium

Időpont: november 21. 14 óra

Helyszín: MTA Kupolaterem

Szervező: Semmelweis Egyetem Kórélettani Intézet, Corvinus Egyetem Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet

Védnök: MTA, Semmelweis Egyetem

Elnök: **Sótonyi Péter** akadémikus

Információ: prof. dr. **Rosivall László**

(rosivall@net.sote.hu),

telefon/fax: 2100-100, 06-20/8259756

Egészségtudományi Konferencia

Időpont: november 26. 14. óra

Helyszín: Egészségtudományi Kar, Szél Éva Terem 1088 Budapest, Vas u. 17. V. em. 504.

Szervező: Semmelweis Egyetem ETK

Védnök: dr. **Mészáros Judit** főigazgató

Üléselnök: dr. **Szabolcs István**, az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár

Információ: dr. **Szépvolgyi Gáborné** főiskolai adjunktus (szepvolgyigne@se-etk.hu), telefon: 4884823

Semmelweis Symposium

Időpont: november 27-én 10 órakor kezdődik és november 29-én 17 órakor zárul.

Helyszín: Kardiológiai Központ (1122 Budapest, Gaál József utca 9.), Barabás Villa (1122 Budapest, Városmajor utca 44.)

Szervező: Semmelweis Egyetem Kardiológiai Központ

Védnök: Semmelweis Egyetem, Magyar

Kardiológusok Társasága

Az esemény honlapja:

<http://www.kardiologia.hu/symposium>

-6a-

Élettani előadások

A Magyar Tudomány Ünnepe keretében november 18-án az MTA Orvosi tudományok osztályának ülését dr. **Hunyady László** egyetemi tanár, az MTA doktora (az ÁOK Élettani Intézet igazgatója) és dr. **Spät András** egyetemi tanár, az MTA rendes tagja (ÁOK Élettani Intézet) elnöklétével tartja meg.

A tudományos ülés címe „Új gyógyszerek az elhízáshoz társuló betegségek farmakoterápiájában: a hatások molekuláris alapjai”.

A fórumon Hunyady professzor is tart előadást „Hormonreceptorok molekuláris kölcsönhatásainak farmakológiai jelentősége” címmel, melyre minden érdeklődőt várunk.

A rendezvény 14 órakor kezdődik az MTA I. emeleti Felolvasótermében.

Orvostörténeti programok

Múzeumi Tanösvény feladatlap töltő-túrákkal

Helyszín: SOM, Arany Sas Patikamúzeum (1014 Bp., Tárnok u. 18)

Kresz Géza Mentőműzeum (1055 Bp., Markó u. 22)

A Semmelweis Orvostörténeti Múzeum munkatársai egy virtuális tanösvényt állítanak össze, melynek keretében a SOM-on kívül az Arany Sas Patikamúzeumot és a Kresz Géza Mentőműzeumot lehet megtekinteni. A múzeumlátogatás során az érdeklődők november 15-ig feladatlapokat tölthetnek ki, melyek mindhárom múzeum anyagával kapcsolatosak. Garantált ajándék jár minden résztvevőnek.

Kincsvadászat – családoknak

Helyszín: SOM, Arany Sas Patikamúzeum (1014 Bp., Tárnok u. 18)

„Keresd meg a párját!”. Ennek a játéknak az a feltétele, hogy november 15-ig a két múzeumot röviddel egymás után kell megtekinteni. A munkalapon a SOM és az Arany Sas Patikamúzeum érdekes tárgyai szerepelnek, melyek korban, stílusban, illetve funkcióban megfelelő párját kell megtalálni a másik múzeumban. Garantált ajándék jár minden résztvevőnek.

Semmelweis Orvostörténeti Múzeum (SOM)

1013 Budapest, Apród u. 1-3. E-mail: semmelweis@

museum.hu

www.semmelweis.museum.hu

KÜT-beli kurzusok

November 4-én házi továbbképzés keretében, elsősorban új dolgozók számára inzulinkezelési-rezsim témakörben tartanak előadást, amelynek előadója **Csíkos Ágnes** diplomás ápoló. November végén, december elején a HPV-védőoltással kapcsolatban szerveznek előadást, főleg szakdolgozóknak – tudta meg lapunk **Kun Zsuzsától**, a Kútvolgyi Klinikai Tömb oktatásszervezőjétől.

November 6-án, 13-án és 27-én rendezik meg szakdolgozók számára a Kórházi Alapszintű Újraélesztés (BLS) akkreditált továbbképzést, amely 9 kreditpontot ér. A helyszín a KÜT Konferenciaterme, kezdés 9 órakor. A két modulból felépülő kurzus elméleti részét az ÁOK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika orvosai tartják. Egyetemi szakdolgozóknak ingyenes. További információ a kunzs@kut.sote.hu vagy a matyusa@kut.sote.hu e-mail címen kérhető.

Szakmai programok

Szűrőnap ultrahanggal

Háromnapos nemzetközi továbbképzést szervezett szeptember 11-től 13-ig az I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, s a rendezvényhez kapcsolódóan, a Sonarmed Kft. jóvoltából, ingyenes szűrővizsgálatot hirdetett kismamáknak. Tíz világhírű professzor, több tucat nemzetközileg elismert szülész-nőgyógyász és mintegy 10 darab 3D/4D ultrahang készülék várta az érdeklődőket. A többdimenziós ultrahang vizsgálatok révén nem csak maradandó vizuális élményhez juthattak születendő gyermekükről a jövődől szülők, hanem magzatuk fejlődéséről értékes tudnivalókat, a babaváráshoz pedig fontos életmódbeli tanácsokat is kaphattak a szakemberektől. Beszámolót későbbi lapszámunkban olvashatnak.

T.A.

Egészségpszichológiai információk

Az ÁOK Honvéd-, Katasztrófa-orvostani és Oxyológiai Tanszéke a klinikai addiktológiai, klinikai és mentálhigiéniai, felnőtt szakpszichológiai, megelőző orvostani és népegészségtani, pszichoterápiái és rehabilitációs képzettséggel rendelkező, illetve az ezen a területen dolgozó szakemberek számára október 13-15. között előadásorozatot szervezett. Szóba kerültek a magyar lakosság életmódjából eredő fizikai és lelki eredetű egészségügyi problémák, az életmóddal befolyásolható kockázati tényezők a szív- és érrendszeri panaszok kialakulásában. Az előadók beszéltek arról is, hogy a kommunikáció fejleszthető és ez jelentősen segíti a betegek gyógyulását.

Eszmecsere evészavarokról

Az utóbbi évtizedben az evészavar több új megjelenési formáját azonosították a szakemberek, és az eddig hagyományosan női zavarok immár a férfiakat is utolérték. Szeptember 19-20-án rendezték hazánkban a II. Magyar Evészavar Kongresszust. A szakmai programban a téma többirányú megközelítése (például morbiditási adatok, megelőzés, korai felismerés, komplex terápia, korosztályos és nemi jellegzetességek, társadalmi-kulturális hatások) kapott teret, de például a média evészavarok kialakulásában játszott szerepével is behatóan foglalkoztak. Az eseményt az I. Gyermekklinika és a Magartartástudományi Intézet szervezte. Utóbbi

igazgatója, dr. **Túry Ferenc** egyben a Magyar Pszichiátriai Társaság Evészavar Szekciójának elnöke, titkára pedig dr. **Pászthy Bea** főorvosnő az I. sz. Gyermekklinikáról. Egyetemünkről mintegy negyvenen voltak jelen, köztük előadók, PhD-hallgatók és medikusok is, akik részvételi díj fizetése nélkül vehettek részt.

Gyermeknephrológus fórum

A franciaországi Lyonban tartották a gyermeknephrológusok éves találkozóját szeptember 11-14. között. A rendezvény házigazdája prof. **Pierre Cochat**, a Francia Gyermeknephrológus Társaság elnöke volt. Több mint négyszázan jelentek meg a világ különböző tájáról. Európa minden országa képviseltette magát – legnagyobb számú a német, a francia és az angol delegáció volt. A jeles eseményen részt vett egyetemünk I. számú Gyermekgyógyászati Klinikájáról prof. **Tulassay Tivadar**, prof. **Reusz György** (előadás), dr. **Szabó Attila**, dr. **Rusai Kriszta** (poszter és előadás), dr. **Prókai Ágnes** (előadás), **Cseprekál Orsolya** (poszter) és dr. **Kis Éva** (poszter). Megemlíthjük a magyar előadások címét is, Cseprekál Orsolya: A csontanyagcsere és az érfalrugalmasság alakulása veseátültettekben; Kis Éva: A natriuretikus hormon veseátültetett és veseelégtelen gyermekekben; Prókai Ágnes: Nemi különbségek az eritropoetin vesevédelmet nyújtó hatásában; Reusz György: Pulzushullám terjedési sebesség egészséges, veseelégtelen és veseátültetett betegekben; A só-víz háztartás illetve a sav-bázis szabályozás zavarai; Rusai Krisztina: Az eritropoetin adása (vérképző hormon) védelmet nyújt a vese ischémiás károsodása ellen.

Gyermekekről tanácskoznak

„Aranyat érő támogatás” – a szülész-nők, védőnők és gyermekápolók tevékenységére utaló mondas a mottója e három szakma idei országos konferenciájának, melyet november 20-21-én tartanak a NET Dísztermében. A rendezvény első napját a szülész-nő-gyermekápoló szakmai továbbképzésnek is szentelik. A szakmai találkozón hagyományosan köszöntik a „Tiszteletbeli szülész-nőt”, s az előadók között szerepel prof. dr. **Pál Attila** klinikaigazgató (Szülészeti fájdalomcsillapítás), prof. dr. **Machay Tamás** (Szülészeti fájdalomcsillapítás újszülöttre gyakorolt hatása. Újszülöttek fájdalomcsillapítása), dr. **Ádám Zsolt** egyetemi adjunktus

(A terhesgondozás szerepe krónikus anyai betegségek esetén) és dr. **Beke Artúr** egyetemi adjunktus (Védőnő és a szülész-nő szerepe a terhesgondozásban. Genetikai tanácsadásra utalás szempontjai). Természetesen az említett három szakma képviselői is hozzászólnak a témákhoz, illetve tartanak felkért előadásokat. A XIX. Országos Védőnő-Szülész-nő-Gyermekápoló Konferencia szervezésében – a Magyar Ápolási Egyesület Szülész-női és Gyermekápolói Szekciója, valamint a Magyar Védőnők Egyesülete mellett – részt vett egyetemünk Ápolásvezetési és Szakdolgozói Oktatási Irodája is.

-a

Tiszteletbeli tag

A Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság tiszteletbeli tagjává választotta dr. **Alison F. Brading** professzort (Dept. of Pharmacology, University of Oxford, UK), a simaizom farmakológiájában és fiziológiájában végzett kiemelkedő tudományos munkásságáért. A diplomát ünnepélyes keretek között dr. **Török Tamás** egyetemi tanár (Gyógyszerhatástani Intézet) adta át a kitüntetettnek júniusban, az oxfordi Lady Margaret Hallban.

PhD disszertáció védések

Fajcsák Zsuzsanna PhD hallgató szeptember 10-én „Az alacsony glykémias éttrend és életmódváltozás hatásának vizsgálata túlsúlyos és elhízott gyermekeknél” címmel védte meg disszertációját. Témavezetője dr. **Martos Éva** volt. **Gábor Anita** PhD hallgató szeptember 17-én, szintén a TF Dísztermében védte meg disszertációját „A táplálkozás sportspecifikus aspektusai – a táplálkozás mint teljesítmény optimalizáló tényező” címmel. Témavezetője ugyancsak dr. **Martos Éva** volt.

BioHealth a Semmelweis Egyetemtől Münchenig

Nyolc egészségügyi informatikus hallgató élménybeszámolója

Már csak pár óra, és ismét magyar szavak ütnek meg a fülünket, a kalauzok jó reggelt köszönnek, a településeket jelző táblákat csípőből, megerőltetés nélkül olvassuk el... hazaérkezünk. De álljunk csak meg egy pillanatra: mégis, kik is vagyunk mi, és hogy is kerültünk ide? Többek közt erre is választunk élménybeszámolóinkban, melyet a következő lapszámunkban olvashatnak.

MINDENKI KÖZÉTEK AKAR TARTOZNI

AZ ELŐFIZETÉSHEZ
HOZD MAGADDAL
AZ ÉRVÉNYES HALLGATÓI
JOGVISZONYRÓL SZÓLÓ
IGAZOLÁSOD!

9 FT-OS PERCDÍJÉRT

hívhatjátok egymást a DJUCE CAMPUS-szal,
ha ugyanarra az egyetemre jártok.

Rádásul az 1 300 FT-os havidíjat bármely
belföldi mobil- és vezetékes irányba lebeszélhetitek.

Samsung E210
1 980 Ft

djuice Campus csomagban
2 éves hűségnyilatkozattal

djuice[®]

A djuice Campus ajánlat 2008. október 2-től visszavonásig érvényes. A tarifacsomag havidíja 1300 Ft, amely 100%-ban felhasználható belföldi hívásokra. A djuice Campus igénybevételének feltétele a hallgatói jogviszony igazolása. Az érintett egyetemeken belül a djuice Campus előfizetői zártkörű felhasználói csoportot alkotnak, így a csoporton belül, minden időszakban 9 Ft-os percdíjért hívhatják egymást. Az akcióban részt vevő egyetemek listáját a www.djuice.hu oldalon nézheted meg! Készülékajánlatunk 2008. október 2. és november 2. között, új djuice Campus előfizetés és 2 éves hűségnyilatkozat aláírása esetén érvényes. A készülék csak Pannon SIM-kártyával használható. További részletek a Pannon üzletekben, a 1220-as telefonos ügyfélszolgálati számon és a www.djuice.hu oldalon.

www.djuice.hu/campus